Τὸ φύλλον λεπτὰ 40 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 50

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνεγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Ἐσωτερικοῦ		Ἐξωτερικοῦ	
Ἐτησία	δρ. 16.—	Ἐτησία . .	δρ. 25.—
Ἑξάμηνος . . .	» 8,50	Ἑξάμηνος	» 13.—
Τρίμηνος . .	» 4,50	Τρίμηνος	» 7.—

ΑΜΕΡΙΚΗΣ (μόνον ἐτησία) δολλάρια 4.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ — ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΤΥΠΟΙΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Θεμιστοκλέους ἀρ. 38 παρὰ τὸ Βασβάκειον

Περίοδος Β'. Τόμος 29ος — *Ἐν Ἀθήναις, 30 Ἀπριλίου 1922* — *Ἔτος 44ον. – Ἀριθ. 22*

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΤΗΣ ΜΑΥΡΗΣ ΜΑΣΚΑΣ

[Μυθιστόρημα ὑπὸ Jules Chancel.]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ' (Συνέχεια)

Περπατοῦσε γρήγορα στὰ πεζοδρόμια, πλάϊ στὸ Σηκουάνα, γιὰ νὰ φτάσῃ στὸ σπίτι τῶν Ἰταλῶν, προτοῦ ἔρθῃ ἡ ὥρα τοῦ δείπνου.

Καθὼς περνοῦσε ἀπὸ τὴ γέφυρα τῶν Τεχνῶν, ἕνας ψιλόλιγνος ἄνθρωπος, ποὺ τὸν εἶχε παρακολουθήσει ἀπ' τὴ στιγμὴ ποὺ ἔγῃκε ἀπὸ τὸ ξυλουργεῖο, τὸν πέρασε μερικὰ βήματα κι' ἤρθε καὶ στάθηκε μπροστάτου μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα, κλείνοντάς του τὸ δρόμο.

«—Κουτέ! τοῦ εἶπε ἡ Σεσίλη».
(Σελ. 162, στ. γ')

Ὁ Φρέδος, ποὺ ἔτρεχε πάντα, σκόνταψε πάνω στὸν ψηλὸν ἄνθρωπο.

Ἐκεῖνος τὸν ἔπιασε ἐλαφρὰ ἀπ' τὸ μπράτσο καὶ τοῦ εἶπε:

—Τί συμβαίνει λοιπόν, μικρέ;... Μήπως τυχὸν δὲ θέλεις νὰ κάμῃς παρέα μὲ τὸν Φιδέ; Τότε, ἀγόρι μου, ἔπρεπε νὰ μακρύνῃς τὰ πόδια σου.

Ὁ γιὸς τοῦ Δυρμπάν, ἀναγνωρίζοντας τὸν ἱππότη τῆς Μαύρης Μάσκας, αἰσθάνθηκε στὴν ἀρχὴ φόβο, ποὺ σχεδὸν ἀμέσως ἔγεινε θυμός.

—Ἀφῆστε με, φώναξε, προσπαθῶντας νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὰ χέρια ποὺ τὸν κρατοῦσαν. Ἀφῆστε με, σᾶς λέω! Βιάζομαι!.. μὲ περιμένουν!...

Μὰ ὅταν τὸ χέρι τοῦ Φιδὲ ἔπιανε κάτι τι, δὲν τἄφινε ἔτσι εὔκολα.

Ὅσο τὸ παιδὶ ἀγωνιζόταν νὰ ξεφύγῃ, τόσο τὰ μακρυὰ δάχτυλα ἔσφιγγαν περισσότερο τὸ μπράτσο τοῦ αἰχμαλώτου πού, χλωμὸς ἀπ' τὸ θυμό, ρώτησε:

—Μά, ἐπὶ τέλους, τί θέλετε, ἀπὸ μένα;

—Ἀπλούστατα, θέλω νὰ πῶ δυὸ λόγια μαζί σου, ἀπάντησε ὁ κακοῦργος. Ἀφοῦ δὲν ἔρχεσαι πιὰ στὶς συνεδριάσεις μας, ἀφοῦ ἔφυγες κι' ἀπὸ τὴν «Ἀφθονία» κρυφὰ - κρυφά, πρέπει νὰ σὲ βρίσκω ὅπου μπορῶ.

—Δὲν ἔχω τίποτα νὰ πῶ μαζί σας, εἶπε ζωηρὰ ὁ Φρέδος.

Ὁ Φιδὲς ἔγελασε:

—Τί ἔκαμε, λέει;.. εἶπε... Αὐτὸ μοῦ φαίνεται λιγάκι ὑπερβολικό.... Πῶς; Μᾶς ἀφίνεις ἕνα ὡραῖο πρωΐ, ἐμᾶς τοὺς εὐεργέτες σου, τοὺς πιστούς σου συντρόφους, πηγαίνεις καὶ κάθεσαι στὴ λεωφόρο Πωασσονιέρ, ἀριθμὸς 18, στὸ σπίτι ἑνὸς Ἰταλοῦ ποὺ φτιάνει κούκλες, καὶ μοῦ λὲς τώρα πῶς ὅλα εἶναι ἐν τάξει; Πρέπει νὰ ὁμολογήσῃς, ὅτι ἔχεις μεγάλο ἄδικο!

—Ὁ Φρέδος ἔμεινε μιὰ στιγμὴ ζαλισμένος, ἀκούγοντας τὶς λεπτομέρειες, ποὺ τοῦ ἀράδιαζε ὁ κακοῦργος. Αὐτὸς εἶχε πιστέψει ὅτι τοὺς τὄχε σκάσει, ὅτι εἶχαν χάσει γιὰ πάντα τὰ ἴχνη του· νὰ ὅμως ποὺ ἐκεῖνοι ἤξεραν καὶ ποὺ κατοικοῦσε καὶ τί ἔκανε. Δὲν ὑπῆρχε λοιπὸν τρόπος νὰ κρύψῃ κανεὶς τίποτα ἀπ' αὐτοὺς τοὺς φοβεροὺς ἀνθρώπους!

Θυμώνοντας ὁλοένα περισσότερο, ἀπήντησε:

—Ἀφοῦ εἴσθε τόσο καλὰ πληροφορημένος, εἶναι περιττὸ νὰ σᾶς πῶ τίποτ' ἄλλο· καὶ τὸ μόνο ποὺ ἔχετε νὰ κάμετε, εἶναι νὰ μ' ἀφήσετε νὰ πάω στοῦ κυρίου μου ποὺ θἀρχίσῃ ν' ἀνησυχῇ.

Μὰ ὁ Φιδὲς δὲν τὸ ἐννοοῦσε ἔτσι.

—Μὲ συγχωρεῖς! εἶπε, περιμένω νὰ μοῦ πῇς τὰ κατορθώματα, ποὺ ἔκαμες στὸ σπίτι τοῦ Ἰταλοῦ σου. Πόσα διαμαντικὰ καὶ πόσα χαρτιὰ ἔχεις κλέψει ὡς τώρα;... Αὐτὸ μᾶς ἐνδιαφέρει. Βέβαια δὲν πῆγες νὰ παρουσιαστῇς στὸν Ἰταλό, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ λάβῃς τὴν τιμὴ νὰ γίνῃς ὑπάλληλός του. Ἔχεις, βέβαια, ἕνα σκοπό, ἕνα σχέδιο, κι' αὐτὸ ἀκριβῶς θέλω νὰ μάθω, γιὰ νὰ τὸ πῶ στοὺς φίλους μας.

Ὁ γιὸς τοῦ Δυρμπὰν ἀποφάσισε νὰ μιλήσῃ ἐλεύθερα, γιὰ νὰ ξεφορτωθῇ μιὰ γιὰ πάντα τοὺς συμμορίτες.

—Εἶστε γελασμένος, κύριε Φιδέ! εἶπε. Ἔφυγ' ἀπ' τὴν «Ἀφθονία», ἀποφασισμένος νὰ μὴν ξαναγυρίσω... Δὲ σᾶς ζητῶ πιὰ τίποτε, γιατί ὁ κύριός μου μὲ πληρώνει καλά... Εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος μαζί του καὶ δὲ σκοπεύω νὰ κλέψω... οὔτ' αὐτόν, οὔτε ἄλλον κανένα!

Ὁ Φιδὲς ἔβαλε τὰ γέλια καὶ ρώτησε εἰρωνικά:

—Ὁ κύριος θέλει, δίχως ἄλλο, νὰ γίνῃ τίμιος ἄνθρωπος;... νοικοκύρης, ἔ;

—Βεβαιότατα! εἶπε τὸ παιδὶ καὶ, ἀφίνοντας ἐλεύθερο τὸν ὁρμητικὸ χαρακτῆρα του, ἐξακολούθησε:

—Λοιπὸν ναί, ἔτσι εἶναι! Ἀρκετὰ πιὰ γνώρισα τὴ Μαύρη Μάσκα, τοὺς κλέφτες, τὰ ψέμματα τοῦ Γιακὰ καὶ τὰ ρέστα... Σίγουρα ἐγὼ δὲν εἶμαι πλασμένος γιὰ νὰ γίνω κλέφτης καὶ γι' αὐτὸ θὰ γίνω τίμιος ἄνθρωπος.

«—Ὥστε εἶμαι δεμένος...»
(Σελ. 170, στ. ᾳ')

Εἶχα τὴν τύχη νὰ βρῶ ἕναν πολὺ καλὸ ἀφεντικό, ποὺ μᾶς τρέφει, ἐμένα, καὶ τὴ μητέρα μου. Μὲ σᾶς δὲν ἔχω πιὰ καμμιὰ σχέση... Μπορεῖτε νὰ τὸ πῆτε ἑκ μέρους μου στὸ βασιλιά σας καὶ σ' ὅλους.

Τώρα ἤρθε κι' ἡ σειρά τοῦ Φιδὲ νὰ μείνῃ μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα. Πῶς ἕνα παιδί, ἕνα παλιόπαιδο δεκατριῶν χρόνων, τολμοῦσε νὰ μιλᾷ μὲ τέτοια αὐθάδεια γιὰ τὴ φοβερὴ συμμορία τῆς Μαύρης Μάσκας, ποὺ μόνο τὸνομά της ἔκανε τὸν κόσμο νὰ τρέμῃ;

Εἶχε τρελλαθῆ λοιπὸν ὁ μαθητής του;... Κι' ὁ κακοῦργος προσπάθησε νὰ τὸν σωφρονίσῃ:

—Δυστυχισμένε! τοῦ εἶπε. Φαντάζεσαι λοιπὸν πῶς μπαίνει κανεὶς στὴν Ἑταιρία μας καὶ βγαίνει, ὅπως σ' ἕνα ἁμάξι;... Ξεχνᾷς πῶς πῆρες ὅρκο κι' ἔχω τὴν ὑποχρέωσή νὰ σοῦ τὸ θυμίσω.

Ὁ Φρέδος σήκωσε τοὺς ὤμους.

—Ἀ! ὁ ὅρκος μου! εἶπε. Μήπως ἤξερα τί ἔκανα; Εἶχα ἐμπιστοσύνη σὲ σᾶς τότε καὶ, μὴ ξέροντας ποῦ ἀλλοῦ νὰ πάω, ἄκουσα τὶς συμβουλές σας... Ἔπειτα, τότε ἀκόμα, θαροῦσα πῶς μποροῦσα νὰ γίνω κλέφτης. Ὕστερα εἶδα πῶς εἶν' ἀδύνατο... Δὲν ἔχω καμμιὰ κλίση σ' αὐτὸ τὸ ἐπάγγελμα... Προσπάθησα...Προσπάθησα..Τὸ εἴδατε...μὰ δὲν μπορῶ... δὲν μπορῶ... Νὰ γιατὶ σᾶς ἄφησα.

—Πολὺ ἀργά! εἶπε ὁ Φιδὲς μὲ βαθειὰ φωνή. Δὲν μπορεῖς τώρα νὰ μᾶς ἀφήσῃς. Ὡρκίστηκες στὸ κρανίο... στὸ κρανίο τοῦ πατέρα σου.

Ὁ γιὸς τοῦ Δυρμπὰν ἀνατρίχιασε σ' αὐτὴ τὴν ἀνάμνηση κι' ὁ κακοῦργος ἐξακολούθησε:

—Μᾶς ἀνήκεις... Δὲν εἶσαι πιὰ ἐλεύθερος, ὅπως κι' ἐμεῖς δὲν εἴμαστε ἐλεύθεροι ἀπέναντί σου.

Αὐτὰ τὰ λόγια φαίνεται, ἔκαμαν ἐντύπωση στὸ παιδὶ καὶ μὲ φωνὴ ὄχι πολὺ σταθερή, ρώτησε:

—Ὥστε εἶμαι δεμένος μαζί σας γιὰ ὅλη μου τὴ ζωή;

—Ὄχι ἀκόμα, γιατὶ δὲν ἔγεινες ἱππότης...εἶσαι ἀκόμα δόκιμος.

—Ὥστε εἶμ' ἐλεύθερος νὰ σᾶς ἀφήσω;

—Ὄχι, εἶπα! Τότε μόνο θὰ εἶσαι, ὅταν κάμῃς τὸ ἀριστούργημά σου. Ξέχασες λοιπὸν τοὺς κανονισμοὺς τῆς Ἑταιρείας μας;...Οἱ νόμοι μας τὸ κανονίζουν ἔτσι γιὰ νὰ εἶναι πάντα σὲ ἀσφάλεια τὰ μυστικά μας. Ἂν ὁ δόκιμος ποὺ μᾶς ἔφυγε, θελήσῃ νὰ διηγηθῆ ὅ,τι εἶδε ὅταν ἦταν μαζί μας, θὰ κρατιέται ἀπ' τὸ φόβο μήπως μαρτυρήσῃ καὶ τὴν κλοπὴ ποὺ ἔχει κάμει ὁ ἴδιος. Νὰ γιατὶ οἱ νόμοι μας εἶναι ρητοὶ σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα καὶ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ τοὺς παραβῆ χωρὶς νὰ τοῦ ἐπιβληθοῦν τρομερὲς τιμωρίες.

Ὁ Φρέδος, ποὺ εἶχε ξαναπάρει τὸ συνηθισμένο του θάρρος, ἀπάντησε ὁρμητικά:

—Καλὰ λοιπόν, ἔστω! εἶμαι ἕτοιμος νὰ ὑποστῶ τὶς τιμωρίες σας...Καμμιὰ ἀπ' αὐτὲς δὲ θὰ μπορεῖ νὰ συγκριθῆ μὲ τὸ μαρτύριο, ποὺ θὰ ἦταν γιὰ μένα νὰ ζήσω σὰν κλέφτης σὰν κακοῦργος!

Ὁ Φιδὲς ἔχασε τὴν ὑπομονή του καὶ ρώτησε ξερά-ξερά:

—Λοιπὸν δηλώνεις πῶς μᾶς περιφρονεῖς καὶ θέλεις νὰ παραβῆς τοὺς νόμους μας;

—Ναί!

—Φυλάξου!

—Λίγο μὲ μέλει!... Σκοτώστε με ἂν θέλετε...δὲ δίνω πεντάρα!

—Κι' ἂν σκοτώσουμε τὴ μητέρα σου;

Τὸ παιδὶ τινάχτηκε ἀκούγοντας αὐτὰ τὰ φοβερὰ λόγια καὶ μὲ φωνὴ ποὺ ἔτρεμε ἀπὸ τὴ συγκίνηση, ρώτησε:

—Πῶς, θὰ τολμοῦσατε...θὰ εἴχατε τὸ θάρρος νὰ σκοτώσετε τὴ μητέρα μου;

—Θ' ἀναγκασθοῦμε ν' τὸ κάμουμε, ἀφοῦ εἶναι ὁ μόνος τρόπος νὰ σὲ συγκινήσουμε... Ἀπὸ πολλὰ χρόνια τώρα, ἡ χήρα τοῦ Δυρμπὰν ζῆ μὲ τὶς εὐεργεσίες μας. Ἂν ἐσὺ κόψῃς τοὺς δεσμοὺς ποὺ τὴν ἑνώνουν μαζί μας, τὸ πᾶν ἐτελείωσε γιὰ σένα καὶ γι' αὐτή! Δὲν ἐγγυῶμαι πιὰ γιὰ τὴν ἀσφάλειά της, οὔτε καὶ γιὰ τὴ δική σου. Ἡ φιλία τῶν ἱπποτῶν τῆς Μαύρης Μάσκας εἶναι πιστή, μὰ ἡ ἐκδίκησή τους εἶναι φοβερή, αὐτὸ τὸ ξέρουν ὅλοι!...

Ἡ ἰδέα πῶς μποροῦσε νὰ γίνῃ αἰτία τῆς παραμικρῆς λύπης στὴ μητέρα του ἦταν ἀνυπόφορη γιὰ τὸ παιδί· καὶ νικημένο, ρώτησε:

—Μὰ ἐπὶ τέλους, τί θέλετε ἀπὸ μένα;

—Θέλουμε νὰ μείνῃς στὴν Ἑταιρεία μας, ὅπως ὁρκίστηκες, ὡς τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ κάνῃς τὸ ἀριστούργημά σου. Τότε μόνο θὰ εἶσαι ἐλεύθερος νὰ κάμῃς τὸν καινοῦργιο σου ὅρκο ἢ νὰ φύγῃς ἀπὸ τὴν Ἑταιρεία μας, ἀφοῦ ὁρκιστῆς ἀκόμη μιὰ φορὰ στὸ κρανίο, πῶς δὲ θὰ μαρτυρήσῃς σὲ κανέναν ὅσα εἶδες κι' ἄκουσες, ὅσο ἦσουν μαζί μας.

Τὸ παιδὶ εἶχε πάρει τὴν ἀποφασή του:

—Καλὰ λοιπόν, ἔστω! εἶπε. Ἀφοῦ ἀλλοιῶς δὲ μπορεῖ, θὰ κάμω τὸ ἀριστούργημά μου. Δὲν πρέπει νὰ ὑποφέρῃ ἡ μητέρα μου ἐξ αἰτίας μου... Θὰ κάμω τὸ ἀριστούργημά μου, σᾶς τὸ ὑπόσχομαι, κι' αὐτὴ τὴ φορὰ κανεὶς δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ μοῦ τὸ διαμφισβητήσῃ.

Ὁ Φιδὲς, χαρούμενος γιατὶ εἶχε ξαναφέρει στὰ νερά του τὸν παλιό του μαθητή, τοῦ ἄπλωσε τὸ χέρι.

—Τόκα μιά, ἀγόρι μου! εἶπε...Ἐπὶ τέλους σὲ ξαναβρίσκω! Εἶσαι νέος καὶ σὲ ἐπηρεάζουν οἱ ἄνθρωποι, ποὺ συναναστρέφεσαι· μὰ τὸ καλὸ αἷμα εἶναι πάντα καλὸ αἷμα! Σὲ ξέρω, κι' εἶμαι βέβαιος ὅτι μιὰ μέρα θὰ γίνῃς καλύτερος ἀπ' ὅλους μας: θὰ γίνῃς βασιλιάς μας, σὰν τὸν πατέρα σου.

Ὁ Φρέδος κούνησε τὸ κεφάλι ἀρνητικά.

Μὰ ὁ Φιδὲς δὲν ἐπέμεινε: ἤξερε ὅ,τι ἤθελε, τὸ εἶχε κατορθώσει: ὁ μαθητής του ὑποτασσόταν στοὺς νόμους, διατηροῦσε τὶς σχέσεις του μαζί τους, θὰ ἔκανε καὶ τὸ ἀριστούργημά του. Ἔτσι δὲν θὰ ἦταν πιὰ ἀναγκασμένοι νὰ μεταχειρισθοῦνε αὐστηρὰ μέτρα ἐναντίον του, πρᾶγμα ποὺ θὰ ἐκόστιζε στὸν Φιδέ.

Ἀφοῦ τὸν ἀνάγκασε νὰ τοῦ ὑποσχεθῆ ὅτι θὰ πήγαινε κάπου-κάπου στὶς συνάθροίσεις τῆς «Ἀφθονίας», τὸν ἄφησε λέγοντας:

—Καλὲς ἀντάμωσες!

Καὶ τὸ παιδί, καταπονημένο ἀπ' τὴ συγκίνηση ποὺ τὸν ἔκαμε νὰ δοκιμάσῃ αὐτὴ ἡ συνομιλία, ξεκίνησε γιὰ τὸ σπίτι τῶν Ἰταλῶν, τώρα ὅμως μὲ βῆμα ἀργὸ καὶ μετρημένο.

Ἡ εὐθυμία του εἶχε χαθῆ. Μιὰ θλιβερὴ ρυτίδα αὐλάκωνε τὸ μέτωπό του, τὸ παιδιάτικο μέτωπό του, ποὺ ἦταν καιμωμένο γιὰ τὸ γέλιο καὶ τὴν ἀμεριμνησία. Καὶ συλλογιζότανε μὲ φρίκη!

—Δὲν μπορῶ λοιπὸν νὰμαι τίμιος ἄνθρωπος! Πρέπει νὰ κάμω τὸ ἀριστούργημά μου! Πότε λοιπὸν θὰ μπορέσω νὰ γλυτώσω ἀπ' τοὺς καταραμένους αὐτοὺς συμμορίτες;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'

Μιὰ ἐπιφίδα στὴν Κομπιένη.

Τί ἀναστάτωση στὸ σπίτι τοῦ σινιὸρ Πελιάσκο!

Εἶναι πολὺ νωρὶς ἀκόμη, ἡ ὥρα μόλις ὀκτώ· ὁ Ἰταλὸς δὲν συνηθίζει νὰ σηκώνεται πρωΐ· κι' ὅμως οἱ πόρτες βροντοῦν κι' ἀκούγονται ὁμιλίες, ποὺ δείχνουν ὅτι ὁ μηχανικὸς κι' ἡ γυναίκα του ἔχουν ξυπνήσει καὶ κουβεντιάζουν μὲ τὴ συνηθισμένη τους ζωηρότητα.

Ὁ Φρέδος, ἀπ' τὸ βάθος τῆς καμαρά του, ὅπου κοιμώταν κουρασμένος ἀπὸ τὶς χθεσινὲς συγκινήσεις, ἄκουσε αὐτὸν τὸν ἀσυνείθιστο θόρυβο. Ἀνασηκώθηκε στὸ κρεββάτι του καὶ προσπάθησε ν' ἀκούσῃ.

Μὰ τί συνέβαινε;... Ὁ Φρέδος εἶναι κάπως ἀνήσυχος.

(Γπεται συνέχεια) ΚΙΜΩΝ ΑΛΚΙΔΗΣ

[Ἡ παλιά μας *Βάρκα τοῦ Κανάρη*, ἡ ἀξέχαστη, ποὺ μᾶς ἔστελνε τόσα ὄμορφα πράγματα γιὰ τὴν Σελίδα, - Κατίνα Γ. Παπᾶ τ' ὀνομά της, — εἶναι σήμερα «διδάκτωρ τῆς Φιλοσοφίας» καὶ κτιθηγήτρια στὸ Ἀρσάκειο τῆς Κερκύρας. Ἀλλὰ τὴν κλίση της δὲν τὴν ἄφησε καὶ, μὲ διάφορα ψευδώνυμα, γράφει ἐδῶ κι' ἐκεῖ διηγήματα, ἐντυπώσεις, κριτικὲς κτλ., ὅλα ἔκτακτα. Ἔργο της εἶναι κι' ὁ θαυμάσιος «Βόθνας», ἕν' ἀπὸ τὰ ὡραιότερα νεοελληνικὰ διηγήματα. Γράφτηκε βεβαία καὶ δημοσιεύτηκε γιὰ μεγάλους. Ἀλλὰ μοῦ ἄρεσε τόσο πολὺ καὶ τὸ βρῆκα τόσο παιδαγωγικό, ὥστε παρακάλεσα τὴ δ. Παπᾶ νὰ τὸ διασκευάσῃ λιγάκι γιὰ παιδιά, γιὰ νὰ τὸ δημοσιεύσω κ' ἐγώ. Ἀπολαύστε τὸ λοιπόν. Εἶναι κάτι ἔκτακτο.—Σ. τ. Δ.]

Ο ΒΟΘΝΑΣ

Ἡ μικρούλα πῆρε τὸ μονοπάτι ποὺ ἔφερνε στὸ χωριό. Ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος τὸ βουνὸ γυμνό, ἀπότομο· ἀπὸ τὸ ἄλλο τὸ ποτάμι, ὁ Βόθνας, βαθύς, σκοτεινός, μὲ τὰ δυὸ ἀπόκρημνα πλευρά του σκεπασμένα ἀπὸ πάνω ὡς κάτω μ' ἀγριόκλαδα, ποὺ στὴν κορυφὴ ἑνωνόνταν καὶ δὲν ἄφηναν νὰ φανῇ οὔτε νὰ φωτιστῇ τὸ βάθος τοῦ λάκκου, ποὺ μέσα του ζοῦσαν κοπαδιαστὲς οἱ ξυλόκοττες κι' ἡσύχαζαν ἀπείραχτοι οἱ λαγοί, οἱ ἀλεποῦδες καὶ τὰ κουνάβια.

Ταῦτιά της ἀκόμα ἀδούτζαν ἀπὸ τὸ κοπάνισμα τοῦ σπάρτου. Εἶχε πάει γιὰ νὰ ἰδῇ, πῶς ἀπὸ τὶς πράσινες, μακριές, ἀδύνατες φλοῦδες θἀβγαίναν ἐκεῖνες οἱ ξανθὲς καὶ στιλπνὲς σὰν μεταξένιες κλωστὲς τοῦ σπάρτου.

Τὸν εἶχε παρακολουθήσει ἀπὸ τὴν ἀρχή του. Ἕνα πρωΐ τὴν ξύπνισαν οἱ φωνὲς τῆς γειτόνισσας:

«Σήμερα ἀρχίζει τὸ μάζεμμα τοῦ σπάρτου... εἶναι πέντε τοῦ Ἀλωνάρη... θἄρθῃς νὰ ἰδῇς;»

Ἀνέβηκε στὸ βουνὸ μαζὶ μὲ ὅλες τὶς κοπέλλες τοῦ χωριοῦ, ποὺ ξεκίνησαν τραγουδῶντας κι' ἡ καθεμιὰ κρατοῦσε τὸ δρεπάνι της καὶ τὸ σκοινί της. Ἐκεῖ συναντήθηκαν καὶ μὲ τὶς κοπέλλες τῆς Λεσινίτσας —τοῦ γειτονικοῦ χωριοῦ—ποὺ ἦταν εἰδοποιημένες νἀρθοῦν νὰ μαζέψουν σπάρτο στοὺς Γιανιτσάτες, ὅπως κι' αὐτὲς πάλι θὰ ἐμάζευαν τὸ φθινόπωρο κάστανα στὸ δάσος τῆς Λεσινίτσας.

Ἀπ' αὐτὴ τὴν ἡμέρα καθεμιὰ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ μαζέψῃ ὅσο σπάρτο ἤθελε, ἀφοῦ ἦταν «ἀπολυμένος»...

Εἶδε νὰ τὸν κάνουν «χεράδια», τὰ τρία «χεράδια» νὰ τὰ ἑνώνουν σ' ἕνα «χερόβολο», ὕστερα νὰ τὸν βράζουν καί, ἕνα βράδυ, νὰ τὸν φέρνουν ὅλες μαζὶ στὸ ποτάμι. Εἶδε νὰ «δένουν» τὸ ποτάμι, νὰ κάνουν γοῦρες καὶ στὴν κάθε γοῦρα νὰ πλακώνῃ ἡ καθεμιὰ τὸ δικό της τὸ σπάρτο.

Ἐβοήθησε κι' αὐτὴ στὸ ξεφλούδισμα, στὸ «ξελούκισμα», ὅπως τὤλεγαν οἱ γυναῖκες, κι' εἶδε τὸ κάθε χερόβολο νὰ γίνεται κι' ἕνα «σκουλί». Παραστάθηκε στὸ πλάκωμα τῶν «σκουλιῶν» μέσα στὶς ἴδιες γοῦρες καὶ σήμερα, ὕστερα ἀπὸ δέκα μέρες, ξανακατέβηκε στὸ ποτάμι μὲ τὶς γυναῖκες, γιὰ νὰ ἰδῇ τὴν τελευταία δουλειὰ τοῦ σπάρτου στὸ νερό,— τὸ κοπάνισμα, ποὺ ὅσο δυνατότερο καὶ καλύτερο γινόταν, τόσο λευκότερο καὶ μαλακότερο θἄκανε τὸ σπάρτο. Μὰ τὰ τόσα πάφ! πούφ! πάνω στὰ σκουλιά, τὸ βούτσμα τοῦ νεροῦ, οἱ φωνές, τὰ τραγούδια καὶ τὰ γέλια τῶν γυναικῶν, τὸ ζάλισαν τὸ κορίτσι καὶ γύριζε τώρα μονάχο του στὸ χωριό.

Ἀνέβαινε τὸ μονοπάτι καὶ συλλογιζόταν. Θυμήθηκε τὰ λόγια τῆς Μαλέκω της: «Μὴν περάσῃς μοναχή σου τὰ Καθίσματα—ἔτσι τὤλεγαν τὸ μονοπάτι,— εἶναι ὁ Βόθνας ἀπὸ κάτω καὶ δὲν ξέρεις τί σοῦ λαχαίνει».

Μὰ σὰν τί μποροῦσε νὰ τῆς λόχῃ;

* * *

Ἕνα φεῖδι σύρθηκε στὰ ξερὰ φύλλα, πέρασ' ἐμπρὸς ἀπὸ τὰ πόδια της καὶ κρύφτηκε γρήγορα στὴ ρίζα τῆς μεγάλης πέτρας, ποὺ στέκεται πάνω στὸ χεῖλος τοῦ Βόθνα, χρόνια τώρα, χωρὶς νὰ πέφτῃ μέσα στὴν ἄβυσσο.

«Νὰ καὶ ἡ πέτρα ποὺ σκεπάζει τὸ θησαυρὸ τοῦ Μπέη!» συλλογίσθηκε.

Τόσα χρόνια προσπαθοῦν οἱ χωριανοὶ νὰ ξεκάμουν τὴ φωλιὰ τῶν φειδιῶν, γιὰ νὰ πάρουν τὰ φλωριά, μ' ἀκόμα δὲν μπόρεσαν νὰ τὸ κατορθώσουν. Ἐσκότωσαν κι' ἐσκότωσαν φεῖδια, μὰ αὐτὰ δὲ σώνουνται. Ἀλλὰ κι' ὅλα νὰ τὰ σκοτώσουν, πάλι τὸ θησαυρὸ δὲν τὸν παίρνουν, γιατὶ τὸ μεγάλο τὸ Στοιχειὸ ποὺ τὸν φυλάει, δὲ βγαίνει ποτὲ ἀπὸ τὴν τρύπα του. Μόνο τὸ κεφάλι του βγάζει κάθε μεσημέρι, γιὰ λίγο, κι' ὅσοι ἔτυχε νὰ τὸ δοῦν, δὲ θέλουν πιὰ νὰ ξαναπεράσουν ἀπὸ τὰ Καθίσματα, παρ' ἀνεβαίνουν στὴν κορφὴ τοῦ βουνοῦ καὶ κατεβαίνουν στὸ ποτάμι ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά: ἔφτὰ ὧρες δρόμο καλύτερα, παρὰ νὰ ξαναδοῦν τὸ φοβερὸ κεφάλι τοῦ Στοιχειοῦ!

Μὰ τὸ Στοιχειό, ἂν δὲν τὸ πειράξῃς, δὲ σὲ πειράζει· καὶ τὸ κορίτσι προχωρεῖ χωρὶς φόβο. Τὰ φεῖδια τὰ γνωρίζει. Τἀπάντησε τόσες φορὲς στὸ δρόμο της καὶ ποτὲ δὲν τὴν ἐπείραξαν.

—«Αὐτὰ δὲν εἶναι τίποτα! αὐτὰ τὰ βλέπεις καὶ μπορεῖς καὶ νὰ φυλαχτῇς!» τῆς ἔλεγε ἡ Μαλέκω της· «τοὺς ἥσκιους νὰ φοβᾶσαι, παιδί μου καὶ τἀερικά! Ἂν βρεθῇς σὲ τρίστρατο, ἢ σὲ κανένα ψηλὸν τόπο, ἢ πάνω κεῖ στὴν κορφὴ μὲ τὶς βαλανιδιές, ἢ πέρα στὶς γράβες, κι' ἀκούσῃς ἄξαφνα ἀχὸ καὶ βοή, καὶ δῇς τὶς βελανιδιὲς νὰ σειῶνται καὶ νὰ δέρνωνται μὲ παράξενο βογγητό, ἐνῷ παρέκει τὰ δέντρα στέκουνται ἥσυχα, δίχως νὰ ταράζουν τὰ φύλλα τους, καὶ δῇς ὁλάκερους βράχους στὶς γράβες νὰ γκρεμίζουνται μὲ τρελλὸ κατρακύλισμα, ἀνάμεσ' ἀπὸ τὶς ἄγριες λογγωμένες πλαγιές, καὶ νὰ πέφτουν κάτω στὸ βάθος, στὸ ποτάμι, μ' ἕνα ἄγριο πάφλασμα τοῦ νεροῦ,—ἔ τότες κρύψου ὅπου μπορεῖς καὶ μιλιὰ μὴ βγάλῃς ἀπὸ τὸ στόμα σου, ὅσος φόβος κι' ἂν σὲ πάρῃ, γιατὶ πάει, χάνεις τὴ φωνή σου γιὰ πάντα!»

Γιατὶ πόλλες φορὲς ἡ Μαλέκω της ἡ ἴδια βρέθηκε μπροστὰ σὲ ἀερικά. Τῆς εἶπε μάλιστα, πῶς ἂν τύχῃ κανεὶς καθαρός, τὰ βλέπει κιόλας: εἶναι, λέει, ὡραιότατες ἀσπροντυμένες κοπέλλες ποὺ λαμποκοποῦνε σὰ νυφάδες! Ξωθικὲς εἶν' αὐτὲς κι' ὁποιον πετύχουν στὸ δρόμο τους, τὸν ξεκάνουν, ἔτσι παίζοντας· καὶ γέμισε, λέει, ὁ τόπος ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ ἔμειναν παράλυτοι ἐξ αἰτίας τους, κι' ἄλλοι ἄλλοι, κι' ἄλλοι τρελλοὶ γυρίζουν στοὺς λόγγους καὶ τρέχουν ξωπίσω τους νὰ τὶς πιάσουν· μὰ τί θὰ πιάσουν; ἀέρας εἶν' αὐτές!...

Ἀνεβαίνει τὸ μονοπάτι καὶ συλλογίζεται: «Ἐγὼ πιστεύω στὶς νεράϊδες, μὰ σαῦτοὺς ποὺ κοπανίζουν κάτω στὸ λάκκο τὸ Δωδεκαήμερο μέσ' στὰ μεσάνυχτα, σαῦτοὺς δὲν πιστεύω, κι' ἂς λένε ὅ,τι θέλουν οἱ γυναῖκες».

* * *

Εἶχε φτάσει στὴν κορφή, στὰ Καθίσματα. Ἐρημιὰ καὶ ἧχος κανένας· ἡ βοὴ τοῦ ποταμοῦ ἔφτανε μονάχα ὡς ἐκεῖ πάνω· κάποιο πουλὶ περαστικὸ ἄφησε στὸν ἀέρα τοῦ δειλινοῦ ἕνα γλυκὸ κελάδημα· σαῦρες ἔτρεχαν νὰ κρυφτοῦν στὶς φωλιές τους καὶ μόνο οἱ κάνθαροι, ἥσυχοι, ἐξακολουθοῦσαν ἄφοβα τὴ δουλειά τους: Εἶχαν ἑτοιμάσει τὰ στρογγυλά τους κελλάρια καὶ τὰ κυλοῦσαν μὲ μεγάλη ἐπισημότητα πρὸς τὴν ἄκρη τοῦ δρόμου.

—Τί σιχαμεροί! Καλὰ ποὺ δὲν ἐπάτησα κανένα!

Ὡστόσο ἡ ὥρα τοῦ δειλινοῦ περνοῦσε κι' ἄρχισε νὰ νυχτώνῃ.

—«Κουμπάρα!» ἀκούστηκο μιὰ βραχνὴ φωνὴ μέσα στὴ σιγαλιά.

Ἡ μικρούλα ξαφνίστηκε. «Θὰ παράκουσα» συλλογίστηκε. Καὶ στάθηκε νὰ βεβαιωθῇ. «Κουμπάρα! κουμπάρα!» ἀκούστηκε δυὸ φορές, καθαρότερα τώρα, ἡ φωνὴ κάτω ἀπὸ τὰ πόδια της.

—«Θέ μου! ἡ φωνὴ ἔρχεται ἀπὸ τὸ Βόθνα!»

Ἔσκυφε κι' εἶδε πῆ σκοτεινὴ ἄβυσσο, ἀκόμα σκοτεινότερη καὶ φοβερότερη τώρα, ποὺ ὁ ἥλιος εἶχε δύσει καὶ ποὺ τὰ γιγαντωμένα ἀγριόδεντρα τῆς φαινόταν στὸ μισοσκόταδο σὰ μαῦρα, ἄλλα ὀρθά, ἄλλα πλαγιαστά, ἄλλα ἀγκαλιασμένα φαντάσματα.

Ἦταν ἐννιὰ χρονῶν καὶ ποτὲ της δὲν εἶχε σκιαχτῆ. Μὰ τώρα τῆς πιάστηκε ἡ πνοή! Νὰ φωνάξῃ; κιᾶν ἦταν δρυκόλακες, ἀπὸ κείνους ποὺ κοπανίζουν τὴ νύχτα στοὺς λάκκους;.. Τώρα τῆς ἤρθαν στὸ νοῦ, μ' ὅλες τὶς λεπτομέρειες, οἱ περίεργες ἱστορίες, ποὺ λίγο πρωτύτερα ἄκουσε νὰ διηγοῦνται οἱ γυναῖκες ἀναμεταξύ τους, ἐκεῖ ποὺ κοπάνιζαν, καὶ κατατρόμαξε!

Μποροῦσε νὰ τῆς πάρουν καὶ τὴ φωνή, ἂν ἐφώναζε...

Ἐκοίταξε γύρω της· ἐρημιὰ καὶ ἦχος κανένας· μονάχα ἡ βοὴ τοῦ ποταμοῦ ἔφταν· ἀκόμα ὡς ἐκεῖ πάνω, ἴσα-ἴσα γιὰ νὰ τὴν τρομάξῃ περσότερο. Ἄρχισε τότε νὰ τρέχῃ. Ἔτρεχε, πατῶντας ἀπάνω σάγριόκλαδα, σάγκάθια, σὲ πέτρες, χωρὶς νὰ συλλογίζεται καθόλου τοὺς πόνους ποὺ αἰσθανόταν στὰ πόδια της.

(Ἕπεται τὸ τέλος) ΚΑΤΙΝΑ Γ. ΠΑΠΑ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΑΓΑΠΗΜΕΝΑ ΒΙΒΛΙΑ!...

Ἀγαπητοί μου,

Ἡ «Πανελλήνια», — ἕνα περιοδικὸ τῶν Ἀθηνῶν, — μὲ παρακάλεσαν νἀπαντήσω γιὰ τοὺς ἀναγνῶστες τους στὸ ρώτημ' αὐτό: Ἂν ἐπρόκειτο νὰ πάω 'ς ἕνα ἐρημονήσι καὶ δὲν μποροῦσα νὰ πάρω μαζί μου πάρα μόνο ἕξη βιβλία, ποιὰ θὰ διάλεγα; — Θάταν πολύ, μὰ πάρα πολὺ δύσκολο, παίρνοντας ἀπόλυτα τὸ ρώτημα, νὰ πῶ ποιὰ εἶναι τὰ ἕξη καλύτερα βιβλία τοῦ κόσμου, ἐκεῖνα ποὺ ὁ σημερινὸς πολιτισμένος Ἄνθρωπος θἄπρεπε νὰ ξεχωρίσῃ, σὲ μιὰ τέτοια περίσταση, ἀπὸ τὶς μυριάδες τῶν ὡραίων βιβλίων καὶ νὰ τἄχῃ μαζί του γιὰ πάντα. Θάταν πάλι ὅλως διόλου περιττό, — ἂν καὶ τὸ ἴδιο δύσκολο, — νὰ πῶ ποιὰ εἶναι τὰ ἕξη βιβλία ποὺ σ' ἐμένα ἀρέσουν περισσότερο καὶ θἄθελα νὰ τὰ διαβάζω στὴν ἐρημιά μου. Γι' αὐτὸ δὲν εἶπα οὔτε τὸ ἕνα, οὔτε τἄλλο.

Κι ἐπειδὴ μολοντοῦτο ἔπρεπε νἀπαντήσω, ἔδωσα ἁπλῶς ἕνα κατάλογο ἕξη βιβλίων, ποὺ τὰ διάλεξα ἀπὸ τὰ βιβλία τοῦ σπιτιοῦ μου, τῆς βιβλιοθήκης μου, τὰ παλιά μου βιβλία τὰ πιὸ ἀγαπημένα, ἐκεῖνα ποὺ μὲ συνοδεύουν ἀπὸ τὰ παιδικά μου χρόνια, σύντροφοι πολύτιμοι, ἀχώριστοι, ἀναπόσπαστοι καὶ γεμᾶτοι ἀναμνήσεις.

Εἶναι τὰ καλύτερα τοῦ κόσμου αὐτὰ τὰ βιβλία; Ὄχι βέβαια! Ἀλλὰ ἐγὼ τἀγαπῶ τόσο γιατ' εἶναι δικά μου, γιατὶ προέρχονται ἀπὸ ἀγαπημένα μου πρόσωπα, γιατὶ τὰ μεταχειρίσθηκα ὅταν ἤμουν παιδί, γιατὶ πολλὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ μεταχειρίζουμαι ἀκόμα, γιατὶ τὰ συνήθισα, γιατὶ δὲν μπορῶ νὰ κάμω χωρὶς αὐτά! Ἀληθινά, εἰλικρινέστατα, ἂν μ' ἐξόριζαν γιὰ πάντα σὲ κανένα ἐρημονήσι, ἀπ' αὐτὴ πρῶτα-πρῶτα θὰ διάλεγα νὰ πάρω μαζί μου, δέκα, εἴκοσι, ὅσα μποροῦσα. Κι' ἐπειδὴ τὰ «Πανελλήνια» μὲ περιόρισαν στὰ ἕξη, εἶπα ἕξη.

Κάθε ἄνθρωπος ἔχει τέτοια βιβλία ποὺ τἀγαπᾷ ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ περιεχόμενο, ἀπὸ τὴν ἀξία τους, καὶ τἀγαπᾷ περισσότερο ἀπὸ ἄλλα καλύτερα. Π: χ:, ἀνάμεσα στὰ δικά μου ἀγαπημένα βιβλία, εἶναι καὶ μιὰ παλιά, ἑλληνικὴ Γεωγραφία, μὲ εἰκονίτσες, τυπωμένη στὴν Αἴγινα τὸ 1835! Συγκρίνεται μὲ καμμιὰ σημερινή; Οὔτε λόγος! Ἐγὼ ὅμως δὲν θὰ τὴν ἄλλαζα οὔτε μὲ τ' Ἅπαντα τοῦ Ἐλισαίου Ρεκλύς, τοῦ μεγαλύτερου Γεωγράφου! Γιατὶ μὲ ξαναγυρίζει στὰ περασμένα αὐτὸ τὸ χαρτόδετο κιτρινισμένο βιβλιαράκι μὲ τὶς εἰκονίτσες του, μοῦ θυμίζει τὶς βραδιὲς ποὺ περνοῦσα νὰ τὸ φυλλομετρῶ καὶ νὰ τὸ διαβάζω στὸ πατρικό μου σπίτι, μὲ τἀδέλφια μου, κάτω ἀπ' τὴν κρεμαστὴ λάμπα τῆς τραπεζαρίας μὲ τὸ πετρέλαιο καὶ τὸ πράσινο ἀμπαζούρ. Καὶ σήμερα, ὅταν τἀνοίγω καμμιὰ φορά, ξαναγίνομαι ἀμέσως παιδί.

Ἦταν ὅμως κι' ὤμορφη ἡ «οἰκογενειακή» μας Γεωγραφία. Ἔκανε τὴν περιγραφὴ ὅλης τῆς Γῆς, ὅλου τοῦ κόσμου, ἀπὸ τοὺς πόλους καὶ τοὺς τροπικοὺς ὡς τὸν Ἰσημερινό. Εἶχε ἕνα σωρὸ περίεργα πράγματα, φυσικὰ φαινόμενα, ἤθη καὶ ἔθιμα ξένων λαῶν, μνημεῖα, ζῷα, δέντρα ἄγνωστα, ὅ,τι θέλετε! Κι' ὅλα εἰκονογραφημένα. Οἱ εἰκονίτσες ἐκεῖνες, ἂν καὶ μικροσκοπικές, ἔδειχναν κάθε πρᾶγμα στὴν ἐντέλεια. Ἡ Κωνσταντινούπολη π.χ. δὲν ἦταν μεγαλύτερη ἀπὸ τὸ ἐπισκεπτήριό σας· ἦταν ὅμως ὁλάκαιρη, τὴν ἔβλεπες. Ἀπ' αὐτὴ τὴ Γεωγραφία κι' ἀπὸ τὶς θαυμάσιες εἰκονίτσες της πρωτογνώρισα τὴ Βενετία, τὸ Βόρειον Σέλας, τὶς Πυραμίδες, τοὺς Παγῶνες τῶν πόλων, τὶς Ὀάσεις τῆς Σαχάρας, τοὺς Βεδουΐνους μὲ τὶς καμῆλες τους, τὸ πελώριο Βαοβάβ καὶ χίλια δυό. Κ' ἡ εἰκονίτσες αὐτὲς εἶχαν κάτι ἐπιγραφὲς τόσο ἀπρόοπτες, σὲ μιὰ τόσο παράξενη γλῶσσα! Ἀκοῦστε μερικὲς ποὺ τὶς θυμοῦμαι ἀπ' ἔξω: «Σεισμοῦ ἀποτελέσματα. — Φωκῶν θανάτωσις. — Ὁ ὄφις Ἀνακόνδας. — Ἰνδῶν συμβούλιον εἰς τὴν ἐσχάτην περιοχήν. — Χειμερινὴ σκηνὴ ἐν Ρωσσίᾳ». Κι' ὕστερ' ἀπὸ κάθε κεφάλαιο, εἶχε τὴν «Ἀναθεώρησή», ὅπως τὴν ἔλεγε, δηλαδὴ ἐρωτήσεις γιὰ τὸν μαθητή, ἔτσι ἀπάνω-κάτω διατυπωμένες: — «Διὰ νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸ Θιβέτ, ἀπὸ ποῦ θέλεις ἀπεράσειν; Τί θέλεις ἰδεῖν; Τί περίεργον ἔθιμον ἔχουσιν οἱ ἰθαγενεῖς τῆς χώρας ταύτης; Τί σπουδαῖον μνημεῖον βλέπει τινὰς εἰς τὴν περιοχήν;...» Μὰ ἦταν νὰ μὴ μᾶς ξετρελάνῃ τέτοια Γεωγραφία! Τὴν κατατρώγαμε, τὴ μαθαίναμε ἀπέξω κι' ἀνακατωτά, ἀντιγράφαμε τὶς εἰκονίτσες της κι' ἀνταποκρινόμαστε μὲ τὶς ἐπιγραφές τους. Ἀξαφνα ὁ ἀδελφός μου μὲ ρωτοῦσε: «Φωκῶν;..» Κ' ἐγὼ τοῦ ἀπαντοῦσα μὲ γέλια: «Θανάτωσις!... Σεισμοῦ;...» Κι' ἐκεῖνος: «Ἀποτελέσματα!» Μὰ ξεχνιοῦνται ποτὲ αὐτὰ τὰ πράμματα; Καὶ μπορεῖ κανεὶς νὰ μὴν ἀγαπᾷ τὸ βιβλίο, τὸ παλιὸ κιτρινισμένο βιβλίο ποὺ τοῦ τὰ θυμίζει;

Ἐδιάλεξα ἀκόμη ἕνα παλαιότατο Εὐαγγέλιο τῆς Βενετίας, πολὺ ὤμορφα τυπωμένο, μὲ κόκκινα ἀρχικά, μὰ καὶ μὲ χίλιες σταξιὲς ἀπὸ κεριὰ στὶς σελίδες του, — σωστὸ κειμήλιο, ποὺ τὸ διάβαζα μικρὸς ὅταν ἔκανα... τὸν παπᾶ. Ἕνα Λεξικὸ Μυθολογικό, Γεωγραφικὸ κι' Ἱστορικό, ποὺ δὲν ξέρω τίνος εἶναι, γιατὶ τὸ παρέλαβα ἀπὸ τὴ μητέρα μου χωρὶς ἐξώφυλλο, μὰ ἀπ' αὐτὸ ἔμαθα ὅλη τὴ Μυθολογία — θεούς, θεές, ἡμίθεους, νύμφες, κενταύρους, γίγαντες, τιτᾶνες, — γιά... νὰ λύνω τὶς ἀσκήσεις τῆς Διαπλάσεως. Ἓν' ἄλλο Λεξικὸ τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς, τοῦ Βυζαντίου, ποὺ τὸ εἶχε κι' αὐτὸ ἡ μητέρα μου ὅταν ἦταν μαθήτρια τὸ πρῶτο ποὺ ἀνοιξα στὴ ζωή μου καὶ ποὺ ἀκόμα ὡς τώρα τὸ ἀνοίγω ἅμα ζητῶ κἀμμιὰ λέξη, καὶ τὴ βρίσκω ὅταν... δὲν λείπει ἢ δὲν εἶναι σχισμένο τὸ φύλλο. Κι' ἄλλα... κι' ἄλλα... Μὰ τἀποχωρίζεται ποτὲ κανεὶς τέτοια βιβλία, τέτοιους φίλους, θησαυρούς;

Σᾶς ἀσπάζομαι, ΦΑΙΔΩΝ

ΠΑΙΓΝΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΑΚΡΟΓΙΑΛΙ

Ἂς πᾶμε ὡς κάτου στ' ἀκρογιάλι
Νὰ παίξουμε στὴν ἄμμουδιὰ
Κι' ἂς γίνουμε παιδιὰ καὶ πάλι.

Στὸ κῦμα μέσα ἂς ξαναβρεθοῦμε
Μ' ἀφρόντιστη, ἀλάφρη καρδιὰ
Ὅσα περνοῦν κι' ὅσα ξεχνοῦμε:

Τἀπλά, παιδιάστικα παιγνίδια,
Τἀθῶα μας τὰ κυνηγητά,
Ὅλο τἀπλά μας, γνώριμα, ἥσυχα

Πολλὰ καμώματα κι' ἀκόμα
Τὰ γέλια τὰ σκαρταριστά,
Ποὺ μᾶς πλημμύριζαν τὸ στόμα!

ΙΩΑΝ. Μ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΔΙΟΝΥΣΙΑ

Μυθιστόρημα ὑπὸ AUGUSTA LATOUCHE

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'

Τελευταῖες ἐ οιμασίες.

Λοιὰν ναί· γιὰ νὰ μὴ δυσαρεστήσῃ τὴν καλὴ γειτόνισσα, ποὺ τόσο χαριτωμένα τῆς τὸ ἐπρόσφερε, — τὴν ἐργάτρια ποὺ αὔριο θὰ ἦταν ἴση της, ὅμοια της, — ἡ Διονυσία θὰ δεχόταν τὸ ἀποφόρι της, τὸ παλιὸ καὶ στενό της κοστούμι. Κι' ὅταν θὰ τελείωνε ἡ ὑπόθεση, θὰ εἰδοποιοῦσε τὴ Λέα ἀπὸ τὸ περιβόλι.

Ἐδῶς τὴν ἄλλη μέρα, τὸ πρωΐ, ἑτοιμάσθηκε νὰ πάγῃ στὸ Κουριὲρ νὰ ζητήσῃ δουλειὰ στὸ ἀνθρακωρυχεῖο.

Γιὰ νὰ μὴν ὑποψιασθῇ τίποτε ἡ μητέρα της, τῆς εἶπε πὼς θὰ πήγαινε στὴν πλύστρα τοὺς ποὺ κάθόταν σ' αὐτὸ τὸν δρόμο, νὰ δώσῃ κάποιο πουκαμισάκι, δῶρο τῆς κυρίας Μπεκκάρ, ὅμοιο μὲ κάποιο τῆς Ζερμαίν, γιὰ νὰ τὸ πλύνῃ καὶ νὰ τὸ σιδερώσῃ.

Ἡ μητέρα τῆς πῆγε νὰ πηδήξῃ ἀπὸ τὴ χαρὰ της ποὺ εἶδε πῶς ἡ κόρη της ἄρχισε πάλι νὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ ζητήματα τουαλέττας. Ἔτσι κάποια χαρὰ ξανάμπαινε στὸ σπίτι, ἡ Διονυσία ξανάβρισκε τὴν ὑγεία της.

Γιατὶ ναί μὲν ἡ καλὴ κόρη δὲν ἔκανε κανένα παράπονο γιὰ τὸ χτύπημα της ποὺ ἦταν ὅλως διόλου ἐξωτερικό· ὅμως οἱ δικοί της εἶχαν πάντα τὸ φόβο μήπως αὐτὸ τὸ χτύπημα ποὺ τῆς εἶχε τραντάξει τὸ μυαλό, τῆς εἶχε προξενήσει αὐτὴ τὴν κρυφὴ μελαγχολία ποὺ τοὺς ἀπέλπιζε.

«Ἡ Διονυσία μπῆκε στῆς πλύστρας της...» (Σελ. 173 στ. 6')

Ἡ Διονυσία θὰ ἐπιθυμοῦσε πολὺ νὰ φύγῃ χωρὶς νὰ τὴν ἰδῇ ἡ μητέρα της πῶς ἦταν ντυμένη, γιατὶ ἤθελε νὰ ντυθῇ ἁπλά, ὅπως ταίριαζε στὴν περίσταση, μὲ τὸ πιὸ ἄσχημό της φόρεμα καὶ μ' ἕνα χοντρὸ σάλι στοὺς ὤμους. Μὰ ἄκουσε τὴ μητέρα της νὰ τῆς φωνάζῃ:

— Νὰ σηκώσῃς καλὰ τὸ γιακᾶ τοῦ ἐπανωφορίου σου, γιατὶ φυσᾶ· θὰ σὲ ἰδῶ ὅταν θὰ φεύγῃς, ἀπὸ τὸ παράθυρο.

Ἡ Διονυσία ποὺ ἤξερε πὼς ἡ μητέρα της δὲν θὰ τὴν ἄφινε νὰ φύγῃ ἂν τὴν ἔβλεπε χωρὶς ἐπανωφόρι, τὸ φόρεσε ἀπάνω ἀπὸ τὸ σάλι, καὶ φόρεσε καὶ τὸν κοῦκο της.

Πῆρε κατόπι τὸ πουκαμισάκι ποὺ τῆς χρησίμευσε γιὰ πρόφαση, τὸ τύλιξε, καὶ βγῆκε στὸ δρόμο, ἐνῷ ἡ μητέρα της τῆς ἔκαμνε σημεῖα ἀποχαιρετισμοῦ ἀπὸ τὸ παράθυρο.

Ἡ Διονυσία ἀποκρίνόταν σ' αὐτά, καὶ ὅμως καθένα ἀπὸ τὰ σημεῖα ποὺ ἔκαμνε, τῆς ἐπλήγωνε τὴν καρδιά. Τῆς φαινότανε πὼς ἦταν κι' ἀπὸ ἕνα ψέμμα...

Ποτὲ της δὲν εἶχε κρύψει τίποτα ὡς τώρα. Καὶ νὰ τώρα ποὺ πήγαινε νὰ κάμῃ ἕνα διάβημα αὐθαίρετο, ποὺ θὰ λυποῦσε πολὺ τοὺς γονεῖς της.

«— Ναί, σκέφθηκε. Κατόπιν ὅμως θὰ ἰδοῦν πὼς ἔχω δίκιο. Ὁ πατέρας γέρασε πιά. Πόσα χρόνια ἀκόμα θὰ μπορέσῃ νὰ δουλέψῃ στὸ πηγάδι; Καὶ ξέρω ἐγὼ πὼς δὲ θὰ ζητήσῃ κανενὸς τὴ βοήθεια. Μὲ τὴν οἰκογένειά του τὰ ἔχει χαλάσει.

«Ὁ ἀδελφός του, ὁ θεῖος μου ποὺ εἶναι πλούσιος, θὰ τὸν βοηθοῦσε βέβαια ἂν τοῦξερε πὼς δυστυχήσαμε. Μὰ ὁ πατέρας δὲν θέλησε ν' ἀκούσῃ τίποτε. Κι' ἂν ξαναδυστυχήσουμε, δὲν θὰ μᾶς ἀφήσῃ νὰ ζητήσουμε βοήθεια ἀπὸ τὴν οἰκογένειά του. Γι' αὐτὸ μόνο στὸν ἑαυτό μας πρέπει νὰ ἐλπίζουμε, στὸν ἑαυτό μου μοναχά..»

***

Αὐτὰ συλλογιζότανε ἡ Διονυσία ἐνῷ πήγαινε στῆς πλύστρας της ὅπου θἄφινε τὸ πουκαμισάκι της. Δὲν ἤξερε μόνο πῶς νὰ ξεφορτωθῇ τὸ ἐπανωφόρι καὶ τὸν κοῦκο της. Γιατὶ βέβαια δὲν μποροῦσε νὰ παρουσιασθῇ καὶ νὰ ζητήσῃ θέση καθαρίστρας ντυμένη σὰν «δεσποινίς».

Στὸ τέλος ὅμως τὸ βρῆκε κι' αὐτό. Θὰ τὰ ἔβγαζε λίγο πρὶν φθάσῃ στὸ ἀνθρακωρυχεῖο, θὰ τὰ ἔκρυβε ἀνάμεσα τοὺς σωροὺς τῶν ξύλων ποὺ ἤσαν ἐκεῖ κοντὰ καὶ θὰ τὰ ξανάπαιρνε φεύγοντας. Θὰ κρατοῦσε μόνο τὸ σάλι της, γιὰ νὰ σκεπάσῃ τὸ κεφάλι καὶ τὶς πλάτες της, καὶ ἔτσι θὰ εἶχε τὸ παρουσιαστικὸ ποὺ χρειαζότανε γιὰ τὴ νέα θέση της.

Μπῆκε λοιπὸν στῆς πλύστρας της καὶ, ἀφοῦ τῆς ἄφῆκε τὴν παραγγελία, ξεκίνησε γιὰ τὸ πηγάδι. Ἐβγαλε στὸ δρόμο τὸ ἐπανωφόρι καὶ τὸν κοῦκο της, τὰ ἔκαμε ἕνα δέμα, κἀρφίτσωσε τὸ σάλι της καὶ προχώρησε στὸ ἀνθρακωρυχεῖα τοῦ Κουριέρ.

Ἀληθινὰ δὲν μποροῦσε νὰ διαλέξῃ ἄλλο ποὺ νὰ εἶχε τραγικώτερη καὶ αἱματηρότερη ἱστορία. Γιατὶ θυμόταν καλὰ πόσα δράματα εἶχαν γίνει ἐκεῖ κάτω μὲ τὰ δυστυχήματα καὶ τὴν γενικὴ ἀπεργία.

Ἦταν φρικτό!

Καὶ ἡ ἐνθύμηση ὅλων αὐτῶν τῶν καταστροφῶν, τῶν νεκρῶν, τῶν ἐπαναστάσεων καὶ τῶν δυστυχιῶν ἀνακατευότανε στὸ μυαλό της μὲ τὴν σημερινὴ ἀπελπιστική της θέση καὶ σχημάτιζε μιὰν ἁρμονία τραχεῖα καὶ θλιβερή...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'

Ἡ Διονυσία πιάνει δουλειά.

Ἡ Διονυσία ἔφθασε πιὰ ἐμπρὸς στὸ ἀνθρακωρυχεῖο. Νὰ τὸ πηγάδι μὲ τὰ ξύλινα προπύλαιά του, νὰ καὶ ἡ ψηλὴ καμινάδα ποὺ χύνει μαῦρα κουδάρια καπνοῦ στὸν οὐρανὸ ὅπου σχηματίζουν διάφορα σχήματα. Ἐκεῖ θὰ δουλέψῃ. Γρήγορα-γρήγορα πλησιάζει ἕνα σωρὸ μαδεριῶν ὅπου μπορεῖ νὰ κρύψῃ τὸ ἐπανωφόρι καὶ τὸν κοῦκο της. Κανένας δὲν τὴν βλέπει. Θεέ μου! Πόσο κτυπᾷ ἡ καρδιά της! Θἄλεγες πὼς πάει νὰ κάμῃ κάτι τι πολὺ κακό. Τόσο φοβᾶται μὴ τὴν ἰδοῦν.

Τέλος ἔφθασε στὴν πόρτα τοῦ γραφείου. Κτυπᾷ.

— Ἐμπρός! ἀπαντᾷ μιὰ φωνή.

Ἡ Διονυσία ἀνοίγει καὶ βρίσκεται μπρὸς σὲ πολλοὺς ἀνθρώπους καθισμένους στὰ γραφεῖα των, ποὺ τὴν κοιτάζουν μὲ ἀδιαφορία.

Περίμενε νὰ τὴν ἐρωτήσουν μὲ διάκριση.

— Τί θέλεις, παιδί μου; τὴν ρώτησε μαλακὰ ὁ γεροντότερος.

Ἡ Διονυσία θυμήθηκε τὶς ὁδηγίες τῆς Λέας κι' ἀποκρίθηκε:

— Ἤλθα νὰ ἰδῶ μήπως ἔχει ἐδῶ δουλειὰ γιὰ μένα.

— Ἀπὸ τὸ Κουριὲρ εἶσαι;

— Ὄχι, κύριε, ἀπὸ τὸ Λάν.

— Καὶ γιατὶ δὲν πηγαίνεις στὰ πηγάδια τοῦ Λάν;

— Γιατὶ σ' ἐμᾶς δὲν ζητοῦν.

Ἦταν ἴσα-ἴσα ἡ ἀπάντηση ποὺ ἔπρεπε. Ὁ προϊστάμενος τοῦ Γραφείου, αὐτὸς ποὺ τὴν ρωτοῦσε, πῆρε τὴν πένα καὶ ἔγραφε:

— Πόσω χρονῶν εἶσαι;

— Ὅ,τι ἔκλεισα τὰ δεκατέσσερα

— Ποῦ κατοικεῖς;

Ἡ Διονυσία ἐνόμιζε πὼς δὲν ἦταν ἀνάγκη νὰ πῇ τὴ διευθυνσή της καὶ ἀποκρίθηκε:

— Σᾶς τὸ εἶπα. Στὸ Λάν.

— Ναί, ἀλλὰ σὲ ποιὸ σπίτι, σὲ ποιὸ συνοικισμό; Νὰ μᾶς πῆς τὴν διεύθυνσή σου.

Ἡ Διονυσία κοκκίνισε καὶ εἶπε τὸν δρόμο καὶ τὸν ἀριθμὸ τοῦ σπιτιοῦ της.

(Ἕπεται συνέχεια) ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΠΥΡΚΑΓΙΑ ΣΤΟ ΛΟΓΓΟ

Ἡ νύχτα ξάπλασε τὰ μαῦρά της φτερά
Καὶ τὸ χωριὸ σὲ νεκρικὴ μιὰ σιγαλιὰ
Βαρειὰ κοιμᾶται. Ξάφνω ἄγριες φωνές:
«Πέρα στὸ λόγγο μας πυκνὲς φοτιές!»
Ὅλοι, ἄντρες, γυναῖκες γέροι καὶ ποιδιὰ
ξυπνοῦνε, καὶ τρέχουνε στὸ δάσο βιαστικά,
μὲ λυπηρὴ καὶ τρισθλιμμένη τὴν καρδιὰ
πᾶνε νὰ σβύσουνε τὴν πυρκαγιά.
Μὰ στὰ χαμένα οἱ κόποι τους, γιατὶ αὐ-ἡ
Θέρισε κι' ἔγινε ἀνήμερο θερὶ,
ποὺ τρώγει, στάχτη κἀ ει ὅ,τι κι' ἂν βρῇ,
σηκώνει πλέρια σύνεφα καπνο...
Καὶ σὲ λαμπάδες κόκκινες καὶ φωτερές,
ποὺ ἄσβυστες βουτὰ σηκώνουνται ψηλά,
κρότοι ἀχοῦν-εἶνει θαρρεῖς φωνὲς
ἀπὸ τὰ δέντρα κλάμματα στερά.
Μὰ κάθε κρότος ἀπ' αὐτοὺς εἶναι καὶ μιὰ
κατάρα. Κι' ὅλοι γίνονται μαζὶ κρότος ἀπὸ ντουφέκι. Πέφτει στὴν καρδιὰ,
ναί, στὴ ἰκιὰ σου τὴν καρδιὰ ἐμπρησεῖ!

ΜΕΛΛΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ

ΤΙ ΘΥΜΑΜΑΙ ΚΑΠΟΤΕ - ΚΑΠΟΤΕ

Ἐκεῖ στὸ δρομάκη, ποὺ τὸν ἔψαενε ὁ ἥλιος... Δεξια ἕνας κῆπος μὲ δυὸ συκιὲς κοντὰ στὴν ἀραιὴ ἀπὸ σχίζες φράκτη, ποὺ ἄρχιζε νὰ φαίνουνται τὰ ὡρατὰ λαχανικὰ τοῦ Μπαμπα Χρ στου, φυτεμένα μὲ τάξη ἀπὸ τὸν ἴδιο, τόσο ὥμορφα ποὺ θάλεγε κανεὶς πὼς τάχανε γιὰ φιναύρα. Ἀπέναντι, τὸ σπίτι τῆς Μαρούλας, —μιᾶς χωριατοπούλας ποὺ εἶχε ζήσει στὴν πόλη, μὰ ποὺ τὸ φοεμά της ἦταν μιὰ ἄτλή μπλὲ ποδιά.

Ἐκεῖ στὸν κατηφορικὸ δρομάκη, ποὺ τὸν ἔψαενε ὁ ἥλιος, ἕνα καυτερὸ μεσημέρι, ἐνῶ οἱ ἄλλοι στὸ σπίτι κοιμοῦνταν καὶ μοῦχαν ἀπαγορεύσει νὰ βγῶ, βρέθηκα ἀφοῦ τῶκασα ἀπὸ τὸ σπίτι. Οἱ δυό μου ἀχώριστοι φίλοι, ἀπὸ τότε ποὺ βρισκόμαστε στὸ χωριὸ γιὰ τὸ καλοκαίρι, ἦναν δυὸ χωριατόπουλα· ὁ Παῦλος, ἕνα λιγνὸ παιδὶ στὴν ἡλικία μου, μὲ ξανθὰ μαλλιά, μὲ παντελόνι πάντοτε γεμάτο χώματα, συγκρατημένο μὲ δυὸ τιράντες, δηλαδὴ δυὸ πάνινες λουρίδες, προσθέσατε καὶ κάτι παπούτσια λιγάκι μεγάλα γι' αὐτόν, κι' ἕνα πουκάμισο σκοῦρο καὶ νάτος. Ὁ ἄλλος, ὁ Νίκος, ἦταν πολὺ μεγάλος γιὰ τὴν ἡλικία του, μὲ τὸ ἴδιο κουστούμι ὅπως τοῦ Παύλου, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ παπούτσια καὶ τὴ μιὰ τράντα, καὶ μὲ μαῦρα μαλλιά. Τὸ προσωπό του ἦταν ἀξιοπαρατήρητο ἡμερολόγιο ποὺ δεῖχνε τὶς φροντικὲς ἐποχές, ἂν ὑπάρχουν καὶ τέτοιες:- Ὅταν ἦταν τὰ βύσσινα καὶ τὰ κεράσια, ἤταν κόκκινο· ὅταν τὰ σύκα, ἦταν ἀλειμμένο, καὶ ὅταν τὰ χλωρὰ καρύδια, τὰ χείλη του καὶ τὰ νέρια του ἦταν μαῦρα. Καὶ ὅλα αὐτὰ ἀπὸ τὰ φρουῦτα ποὺ λεηλατοῦσε ἀπὸ τοὺς κήπους.

Καθισμένοι στὴν ἡ ιιο μιᾶς συκιᾶς τοῦ Μπάμπα-Χρίστου, μὲ περιμένανε· τοὺς εἶχα δώσει, βλέπετε, τὸ λόγο μου πὼς θὰ τὸ σκώω ἀπ' τὸ σπίτι.

Ἤταν οἱ ἀχώριστοί μου· εἶχα καὶ γὼ καταντήσει τὸ παντελόνι μου ἀπὸ τὰ χώματα σὰν καὶ τὸ δικό τους καὶ πόσες φορὲς τὶς εἶχα φάει γι' αὐτό, μὴν τα ρωτᾶτε! Καὶ σήμερα ἔτρεχα νὰ τοὺς βρῶ στὸ συνηθισμένο μέρος μας. Ἀπέναντι μας, τὸ σπίτι τῆς Μαρούλας. Κι' αὐτὴ ἡ Μαρούλα! ἤτανε τὸ φοβητρό μου. Ἂν ἄνοιγε ἔξαφνα τὸ παράθυρο καὶ μὲ βλέπε; μὲ τὶς δυὸ της πλεξίδες ἀπὸ τὴ μέση κοὶ κάτω ἄλεχτες καὶ ὁιχμένες μπρός! Ἀχ! πῶς θὰ θελα νὰ τῆς τραβήξω αὐτὲς τὶς πλεξίδες ἂν ἄοιγε τὸ παράθυρο, καὶ μὲ βλέπε καὶ τῶ εγε τῆς μαμᾶς!.... Α! κάποιο παραθυρο τρίζει· μήτως εἶν' αὐτή; πῶς τρόμαξα, ἢ ἂν ὁ κύρ-Χριστος ποὺ ἄνοιξε νὰ δῆ μὴ ὁ Νίκος ἔβαλε χέρι στὰ σύκα του. Μα κι' αὐτὴ μπορεῖ ν' ἀνοίξῃ... Καὶ σκέπτουμαι τὸ ξύλο τῆς μαμᾶς καὶ ὕστερα τὶς κορτίδιες τῆς Μαρούλας. Πῶς μοῦρχεται νὰ σπάσω αὐτὸ τὸ παράθυρο...

Πατῶντας στὰ τύμα, ἔπεσα στὸ κρεββάτι μου καὶ... «Ποῦ ἦσουν, παλιοπαιδὶ!...» Δὲν τὶς γλύτωσα τέλος πάντων.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο Ε'

ΣΜΥΡΝΑΪΚΑ ΣΚΙΤΣΑ

ΨΑΡΑΔΕΣ

Σὶ βγῇς, τὸ πρωΐ, στὴν προκυμαία, πρῶτα-πρῶτα θὰ τραβήξουν τὴ προσοχή σου οἱ πολυάριθμοι ψαράδες τῆς ἀκρογιαλιᾶς, καθισμένοι σὲ κάτι ξυλένια κασάκια ποὺ τάχουνε καὶ γιὰ νὰ βάζουν τὰ ψάρια καὶ ὅλα τα χρειαζούμενα γιὰ τὸ ψάρεμα: πετονιές, δόλωμα κλπ. Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς, θὰ ἰδῆς καὶ κάμποσα παιδιὰ νὰ διαφεντεύουν τὸ λεγόμενο ὅτι κὰ παιδιά, γενικῶς, δὲν ἔχουν ὑπομονή.

Εἶναι, ἀλήθεια, πολὺ διασκεδαστικὸ νὰ σιέκεσαι νὰ παρακολουθῇς τὸ ψάρεμα.

Μόλις κάποιος ἀγκιστρώσει κανένα μεγαλούτσικο ψάρι, ἀμέσως θὰ ἰδῆς νὰ σχηματισθῇ γύρω του ἕνας κύκλος περιεργων, χασμάδηδων προπάντων, ποὺ σκουντιοῦνται ἀναμεταξύ τους ποιὸς νὰ τὸ ἰδῇ καλύτερα. Ὁ ψαρᾶς ὅμως, γιὰ νὰ μὴ πέσῃ τὸ μάτι τοῦ κόσμου ἀκίνω του.—γιὰ νὰ μὴ ματιαστῇ δηλαδὴ—κρύβει τὸ ψάρι γυήγορα-γυήγορα στὸ σακάκι του.

Ὅταν καμιὰ βάρκα κάνει πὼς πλησιάζει τὴν ἀκρογιαλιά, θ' ἀκούσῃς τότε ὅλους τοὺς ψαράδες κατὰ σειρὰ νὰ τῆς φωνάζουν, ὅσο περνᾶει μπρὸς ἀπ' τὸν καθένα:

—Ἔ, ἀπὸ τὴ βάρκα, ἃ σιχτὰ καὶ τρομαξετε τὰ ψάρια, ποὺ νὰ παρ' ὁ διαβολος!

Κι' ἡ βαρκα ἀνεβήγει...

Κατὰ τὶς δέκα ἕνας-ἕνας οἱ ψαράδες μοζεύουν τὶς πετονιὲς τους, ξεβγάζουνε λίγο τὰ ψαρια, --τὴν ἀνταμοιβὴ τῆ ὑπομονῆς τους --καὶ φεύγουν ἄλλοι χαροῦμενοι, γιατὶ τοὺς εὐνοησε περισσότερο ἡ τύχη, κι' ἄλλοι κάπως ἀπογοητευμένοι....

ΙΩΝΙΚΟΣ ΟΥΡΑΝΟΣ

ΧΓΥΣΑΛΛΙΔΕΣ

I

[Μετάνοια]

(Στὸν Πάλμ).

Στὴν Παναγιὰ μπροστὰ πεσμένη
Προσεύχεται γονατιστὴ
Μιὰ ἁμαρτωλὴ μετανοιωμένη.

Ἀπὸ τὰ κρίματα ἡ ψυχή της
Ἀκόμα μένει σραλιστή.
Στὰ χείλη τρέμει ἡ φωνή της.

Ἀπ' τὸ καντύλι κάποια ἀχτίδα.
Μεσ' σῆς μετάνοιας τὸ βωμό,
Πέφτει γλυκὰ σὰ μιὰν ἐλπίδα.

Ἡ Παναγιὰ κι' αὐτὴ θλιμμένη.
Μ' ἕνα χαμόγελο χλωμό,
Σὰ νὰ τὶς λέει: «συνωρεμένη!...»

ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟ ΛΟΥΛΟΥΔΙ

ΣΚΕΨΕΙΣ

—Ἡ ἀνάμνησις εἶναι ἡ ζωὴ τῆς καρδιᾶς.

—Τὸ μεγαλύτερο βάρος τῆς γῆς εἶνε ἄνθρωπος ἀπαίδευτος.

—Θέλεις νὰ ἐκδικηθῆς τὸν ἐχθρό σου; κάμε του καλό.

—Προτίμα νὰ δίδῃς μικρὰ παρὰ νὰ ὑτόσχεσαι μεγαλα.

—Ἡ σκουριὰ καταστρέφει τὶ σίδερα καὶ ὁ φθόνος τὴν φθονερό.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣΧΟΛΙΤΗΣ

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

—Ἔερω ἕνα ποιδί, ποὺ σοῦ μοιάζει τρομερά!... Ὅποτε τὸ ἰδῶ, τὸ παίρνω γιὰ σένα...

—Δὲν πιστεύω νἄνανες λάθος καὶ νὰ τοῦ ὡωσες τὰ 35 λεπτὰ ποὺ μοῦ χρωστᾶς ;!..

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἐθελοντοῦ τοῦ 9ου

* * *

Ἡ δασκάλα;—Τί ὡραία σελήνη ἀπόψε!

Ἡ μικρὴ Φιφή - Ποῦ εἶναι; ποῦ;...

—Νά τη!

—Μπά!... τὸ φεγγάρι τὸ λέτε σελήνη;!..

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἀφελοῦς Κωστανούλας

ΥΠΟΜΝΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ Συνδρομηταί, τῶν ὁποίων *Ἔληξεν ἡ ἰσχὺς* ἡ συνδρομή, νὰ σπεύσουν νὰ τὴν ἀνανεώσουν. Εἰς τοιαύτας περιστάσεις καμμία καθυστέρησις δὲν ἐπιτρέπεται, διότι δυσχεραίνεται τὸ ἔργον μας.

Οἱ ἐν *Αἰγύπτῳ* καὶ *Κύπρῳ* Συνδρομηταὶ εἰμποροῦν νὰ στέλλουν τὸ ἀντίτιμον μέσον Ταμιεύτης Ἀθηνῶν ἢ Ταμιεύτης τῆς Ἀνατολῆς διὰ διατακτικῆς τῶν ἐκεῖ ὑποκαταστημάτων των.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΜΙΚΡΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΩΣ ΕΚ ΤΟΥ ΑΓΓΛΙΚΟΥ

Οἱ ὅροι εἶναι ἐντελῶς οἱ ἴδιοι μὲ τοὺς ὅρους τοῦ Διαγωνισμοῦ Μεταφράσεως ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ, ποὺ ἐπρωκηρύχθη εἰς τὸ 19ον φύλλον, σελ. 150.

Τὸ πρὸς μετάφρασιν κείμενον εἶναι τὸ ἑξῆς:

THE SKY-LARK

Where does the song come from! We are sitting on the green, open down. There are no trees near us to chelter any birds; not a living creature is to be seen anywhere, except the shepherd boy, who lies on the grass, gazing up into the sky. Yet a song we do hear, certainly,—a happy, joyous song: The air seems quite full of it; where can the singer be!

Look up, look up, it is the sky—lark's song, an there is the sky larh itself, so high in the air that we can see it only as a dark speck against the white clouds over our heads. Now it has gone as high as it cares to go, and it is coming down again, down, down, singing all the while, till it drops like a stone a little way from us, and we get a good look at our friend at last. A brown, sober-feathedes bird, a spotted breast, Bwith just a tinge of yellow upon it, and a little crest upon its head—that is all. It has no particular beauty. God meant the lark for singing, and sing it does, with all its might. Most birds sing their song through, and then stop a minute, as if to take breath; but the sky-lark all the time it is in the air never pauses, and never seems to tire. Most birds sing upon a bough, but the sby-lark sings In the air. It never perches on a tree. Its claws are straight, so that it could not clasp the spray; they are made for running swiftly through the thich grass or clover where it lives and makes its nest.

Μεταφράσεις δεκταὶ μέχρι τῆς 15 Ἰουλίου.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ „ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,

Ἀθῆναι, 38 ὁδὸς Εὐριπίδου
τὴν 24 Απριλίου 1922

ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΟΝ: Δὲν ἀπαντῶ εἰς ἀπορίας ποὺ τὰς λύει ὁ «Ὁδηγὸς τοῦ Συνδρομητοῦ». Δὲν δίδω διευθύνσεις καὶ δὲν φανερώνω ψευδώνυμα συνδρομητῶν. Δὲν ἀπαντῶ ἐκτενῶς παρὰ μόνον ὅταν μοῦ τὸ ἐπιτρέψῃ ὁ χῶρος, κατὰ σειρὰν λήψεως τῶν ἐπιστολῶν, ἤτοι τὸ μεσημέρι κάθε Κυριακῆς, ποὺ κάμνω τὴν Ἀλληλογραφίαν.

ΣΗΜΕΡΑ, καθὼς βλέπετε, προκηρύττω καὶ Διαγωνισμὸν Μεταφράσεως ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ. Ἀλλὰ παρακαλῶ νὰ μὴν ἀπαντήσουν κἀρὰ μονὸν ὅσοι γνωρίζουν ὁ σπουδάζουν πραγματικῶς αὐτὴ τὴ γλῶσσα. Δὲν ἔχει κανένα γόστο νὰ βάλετε κανένα ἀγγλομαθὴ συγγενή σας ἢ φίλο σας νὰ σᾶς κάμῃ τὴ μετάφραση καὶ νὰ τὴ στείλετε γιὰ δική σας, ὅπως τὄκαναν, ἄλλοτε μερικοί...

Ὁ «Κακὸς Δράμος» τοῦ κ. Ξενοπούλου θὰ ἐκδοθῇ αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα. Τὰ κοινὰ ἀντίτυπα ἐπὶ χάρτου τῶν «Ἁπάντων Ξενοπούλου»· ἀλλὰ μὲ χρωματιστὰς καὶ αὐτὰ εἰκόνες καὶ θαυμάσιον ἐξώφυλλον θὰ τιμῶνται δρ. 8 (ταχυδρ. 8,50 καὶ 9). Τὰ δὲ χρυσόδετα, ἐπὶ χάρτου καλυτέλειας καὶ μὲ τὸ ἴδιον ἐξώφυλλον ὡς περικάλυμμα, δρ. 18 (ταχ. 18,50 καὶ 19.) Παραγγελίες δέχομαι ἀπὸ σήμερον.

Εἶχε λήξει ἡ συνδρομή τῆς φίλης μου *Ἰφάνας Βάρνας* καὶ, κατὰ τὴ συνήθειά μου, τῆς ἔστειλα μιὰ ὑπόμνησι. Ἐκείνη τότε, γιὰ νὰ ἐοκιμάσῃ τὸν πατέρα της τοῦ ἔδειξε τὸ γράμμα μου καὶ τοῦ εἶπε: «Ἡ Διάπλασις γυρεύει τὴ συνδρομή της... Ἐγὼ λέω νὰ τὴν ἀφήσω...» Κι' ὁ πατέρας της, ποὺ τὰ πίστεψε, ἔγεινε ἔξω φρενῶν. «Τί λές ἐκεῖ! τῆς ἐφιλοκαλοῦσε. Τὴ Διάπλασι; Εἶναι στὰ καλὰ σου; Τὴ Διάπλασι, τὴν ἀνθυμητική σου φίλη καὶ μητέρα; Τὴ Διάπλασι ποὺ μαζεύει μικροὺς καὶ μεγάλους; Ὄχι, παιδί μου! νὰ μὴν τὴν ἀποχωρισθῇς ποτέ, γιατὶ θὰ διαφθαρῇς! Ναί, θὰ διαφθαρῇς, διαβάζοντας ἄλλας κακὰ καὶ ἀνήθικα.» Πῶς κράτησε λέει τὰ γέλια ἡ φίλη μου, ὅταν εἶδε τὸν πατέρα της τόσο... γριάρεμενο! Κι' ἡ βοκιμὴ ἐτελείωσε μὲ τὴν ἀποφασιστικὴ τῆς συνέχεια: «Ὁ πατέρας θέλει τὴ Διάπλαση· τῆς κόρης του περισσότερο κι' ἀπὸ τὴν κόρη τὴν ἴδια. Τί χαρὰ τῆς!...

Ἡ Φαληρικὴ Ἄδρα μοῦ γράφει, ὅτι αὐτὴ ἀγαπᾶ πολὺ τὴ νοικοκυροσύνη. Ἂν καὶ μικρή, λέει, τῆς ἀρέσει νὰ προσπαθεῖ ἀ τὴν μάθῃ ὅστε, μεγαλώνοντας, νὰ γίνῃ μιὰ καλὴ νοικοκυρά. Ἰδίως ἔχει τρέλλα γιὰ τὸ ράψιμο κι' ὅς εἴμαστε σ' ἐποχή ποὺ τὰ περισσότερα κορίτσια δὲν ξέρουν, δυστυχῶς, οὔτε πῶς πιάνουν τὴ βελόνα. Ὁσόσο δὲν παραιτεῖται καὶ τὰ μαθήματά της. Πρῶτα κάνει κάτι, κι' ὅταν τῆς μένει καιρός, καταγίνεται στὴ νοικοκυροσύνη. Ἐξαιρετα!

Ἡ *Τρελλὴ Μοῦσα* μοῦ ἔστειλε προ καιροῦ γιὰ τὴ Σ. Σ. Σ. ἕνα ὡραῖο ποίημα ποὺ μοῦ ἐρώτησε σὰ ὥστε, σὰν ἀντιγραμμένο. Τὴν ἐρώτησα καὶ μοῦ ἀποκρίθηκε ὅτι ὄχι, εἶναι ὅλως διόλου δικό της. Τὸ ἐνεπνεύσθη καὶ τὸ ἔγραψε ἀπὸ μιὰ «νυκτερινὴ ἐκδρομή» της κι' ἔτσι τὸ ἐπιγράφει. Τὴν ἐταυρώτησα: «Κι' ἂν τὸ δημοσιεύσω κι' ἀποδειχθῇ ἀντιγραμμένο, τί νὰ παθαίνῃς;» Κι' ἀκοῦστε τί μοῦ ἀπαντᾷ: «Ἀφοῦ ἐκληρώθη, σᾶς παρακαλῶ νὰ τὸ δημοσιεύσετε· καὶ ὅταν ἀποδειχθῇ ὅτι τὸ ἔχω ἀντιγράψει, νὰ παθαίνω ὅ τι ἐπιθέλλει ὁ κανονισμὸς τῆς ἀγχπητῆς μου Διαπλάσεως καὶ κάτι περισσότερο ἀκόμη.» Πολὺ καλὰ λοιπόν! Ἐγὼ τώρα θὰ τὸ δημοσιεύσω καὶ... σεῖς πιὰ ἔχετε τὸ νοῦ σας.

Τὰ ἑξῆς τριοχρονισμένα μοῦ γράφει τὸ *Ἀφρισμένο Κῦμα*: «Μόλις ἀνοιξᾷ τὸ φυλλάδιό σου κι' εἶδα τὸ δεηγηματάκι μου στὴ Σελίδα, ἔκλαμα τέτοιες φωνὲς καὶ κλάψ, ποὺ κατατρόμαξαν στὸ σπίτι ὅλοι. Τέσσερατέσσερα τὰ σκαλοπάτια τὰ κατέβηκε ὁ μπαμπᾶς ὁ ἀδελφός μου ἔτρεξε μὲ τὰ νυχτικά του· ἡ μαμὰ πετάχτηκε ἀπὸ τὸν κανκπὲ της· τὴς γειτόνισσες ἔφυγαν οἱ θελόνες τοῦ πλεξίματος κι' ὁ θεῖος παρ' ὀλίγο νὰ πνιγῇ μὲ τὸ νερὸ ποὺ ἔπινε τὴ στιγμὴ ἐκείνη. Καλὰ ποῦ ἔλειπε ὁ κρεβός.— «Τί εἶναι; ἐρώτοῦσαν ὅλοι.— Τὸ κοριτσάκι μου στὴ Διάπλασι!» Ἡ τρομάρα ἔπαψε, ἀλλὰ παρ' ὀλίγο νὰ... φτώσ ἐγώ. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἐντύπωσή μου ἀπὸ τὴ δημοσίευση τοῦ πρώτου μόυ κομματιοῦ Μ' ὅλα ταῦτα σ' εὐχαριστῶ πολύ, ἀγαπητή μου Διάπλασι, ποὺ μοῦ δίνεις τὸ θάρρος νὰ γράφω κάτου κάπου. Ναί, νὰ γράφῃς.

Χαίρω πολύ, *Ἀσπρο Συννέφακι*, κοῦ τὰ, τσουρέκια καὶ ταῦγα τοῦ Πάσχα ἔγειναν ὡραιότατα ἐνῶ σὺ ἐδιάβαζες τὸ φύλλο μου δυνατὰ κι' οἱ ἄλλοι ἄκουγαν. Εὐχαριστῶ ποὺ ἐτάνω τὸ ἐν ἐν αὐ, ὁ γράψτε τόνομά μου κι' ἀκουτρήσατε μ' αὐτὸ κι' ἐπιπλάστε ἄλλα δυό. Καὶ τοῦ χρόνου! Πολλὰ χαιρετίσματα στὸ θεῖο σου, τὸν παλιό μου *Ναυτόπαιδα τῆς Δόξης*, ποὺ πολὺ καλὰ τὸν θυμᾶμαι.— Τὸ «σύννεφο» γράφεται μὲ δυὸ νὶ μόνο μερικοὶ νεώτεροι, ποὺ τείνουν νὰ καταργήσουν τὰ δίπλᾶ, τὸ γράφουν μὲ ἕνα. «Παράφρασις» λέγεται ἡ μετάφρασις ὅταν δὲν εἶναι πιστή, κατὰ λέξιν, ἀλλὰ κατ' ἔννοιαν. Λέγεται καὶ «μετάφρασις ἐλευθέρα».

Ἀπὸ τ' Ἀλάτσατα, τὸ *Πυροβολιτάκι* μοῦ γράφει συγκινητικά: Τὴ Μ. Παρασκευὴ, ἀπὸ μιὰ μητροπολίτης στὴν Βικλήσία ὑπὲρ τῆς Μικρασιατικῆς Ἀμύνης, πρώτη ἡ φίλη μου *Δέσποινα Α. Χρύσου* ἔδωσε τὰ κοσμήματά της καὶ τὰ ἐπρόσφερε γιὰ τὸν ἀγῶνα. Τὸ παράδειγμά της τὸ ἐμιμήθησαν ὕστερα ὅλοι καὶ ὅλες. Ἡ *Ἀλατσατανὴ Καμέλια* ἔδωσε τὰ μεγαριέτάρια της, τὸ *Πυροβολιτάκι* τὸν κοσμικαρᾶ του, καθὼς τελοσπάντων ὅ,τι εἶχε. Τέσσαρες δέσποι ἐ ἐμιαν κοσμήματα χρυσὰ νομίσματα καὶ χάρτινα. Τὸ ὅλον ἐπάνω ἀπὸ 300,000 Ἔτσ σχόλια εἶναι ὅλως διόλου περιττά.

Σ' εὐχαριστῶ γιὰ ὅσα γράφεις, *Ἀλατσατανὴ Καμέλια*, καὶ χαίρω ποὺ οἱ ἐγγράφοντες σοῦ ἐκφράζουν τόσες εὐχαριστίες, ὅστε νὰ ὁρίσκῃς περιττὲς τὶς δικές μου... Ναί, ἀρκετὰ καλὸ τὸ εἶδες τῆς Ἀσκησως ποὺ βρῆκες,—ἀν καὶ καθαυτὸ δὲν εἶναι παρὰ Λεξίγριρος,—καὶ μπορεῖς νὰ βάλῃς στὴ Συλλογή σου μιὰ ἀπὸ πέντ' ἕξη ψευδώνυμα, ἢ καὶ περισσότερα, γιὰ νὰ διαλέξω. Ὄχι, δὲν ἀρκεῖ ἡ ξηρὰ λύσις τοῦ Γρίφου· πρέπει νὰ δίκῃς ἐν παρενθέσει καὶ τὴν ἀπάντησιν, γιὰ νὰ βλέπω πῶς ἔνωσες νὰ διεβάσθοῦν τὰ σχήματά του.

Περιττὴ ἴσως ἡ ἐρώτησή σου, *Καλαματιανὸ Λουλούδι*, γιατὶ πολὺ καλὰ μαντεύεις τὴν ἀπάντησή: Ἂν ἀπροτιμοῦσα ἀνίνη τὴ Δημοτικὴ μὲ τὶς ὑπερβολὲς καὶ τοὺς σχολαστικισμοὺς, θὰ τὴν ἔγραφα κι' ἐγώ. Ὁ Γρυνασιάρχης σας ὅπως πολλοὶ ἀκόμη. ἔχει τὶς παλιὲς ἰδέες· ἀλλὰ τί νὰ σοῦ πῶ! Μοῦ φαίνεται ὅτι δὲν πρέπει σεῖς νὰ ἀρεθίζετε τοὺς δασκάλους σᾶς. Αὐτοὶ εἶναι γιὰ νὰ σᾶς μαθαίνουν τὴν ἀρχαία καὶ τὴν καθαρεύουσα; τὸ πάνσυν πολὺ καλὰ καὶ πρέπει νὰ τοὺς ἀκοῦτε καὶ νὰ συμμορφώνεσθε εἰς τὸ Σχολεῖο.

Εἰς τὴν προκήρυξη, *Βλοματρὶ*, τοῦ μεταφραστικοῦ Διαγωνισμοῦ εἶπα ὅτι θὰ κρίνω αὐστηρότερα τοὺς μεγάλους καὶ θαρραλέστερα τοὺς δασκάλους σᾶς. Αὐτοὶ εἶναι γιὰ νὰ σᾶς μαθαίνουν τὴν ἀρχαία καὶ τὴν καθαρεύουσα; τὸ πάνσυν πολὺ καλὰ καὶ πρέπει νὰ τοὺς ἀκοῦτε καὶ νὰ συμμορφώνεσθε εἰς τὸ Σχολεῖο.

Εἰς τὴν προκήρυξη, *Βλοματρὶ*, τοῦ μεταφραστικοῦ Διαγωνισμοῦ εἶπα ὅτι θὰ κρίνω αὐστηρότερα τοὺς μεγάλους καὶ θαρραλέστερα τοὺς δασκάλους σᾶς. Αὐτοὶ εἶναι γιὰ νὰ σᾶς μαθαίνουν τὴν ἀρχαία καὶ τὴν καθαρεύουσα; τὸ πάνσυν πολὺ καλὰ καὶ πρέπει νὰ τοὺς ἀκοῦτε καὶ νὰ συμμορφώνεσθε εἰς τὸ Σχολεῖο.

Ἀφοῦ τὴν τρισχρονισμένη *Βλοματρὶ*, τοῦ μεταφραστικοῦ Διαγωνισμοῦ εἶναι

ἀ. (ΔΠ). Καρλότα, ἀ.(ΑΚ). Ἀνθθόπαρτος Ἀκτή, ἀ. (ΓΟ). Βέρθερος, ἀ. (ΘΚ). Πάντα Ζῶ, ἀ. (ΑΜ) Στεναγμὸς τοῦ Μαιάνδρου, ἀ. (Κ.). Ἴνδαλμα τῶν Ἀλυτρώτων, ἀ. (ΒΜ). Αἰμάσσουσι Καρδία, ἀ. (ΑΚ) Ἀπελευθερωμένη Μικρασία ἀ. (ΠΠ) Αὐτεξούσιος, ἀ. (;;;). Νεύτων, ἀ. (ΙΚ). Ἀτρόμητος Στρατηλάτης, ἀ. (ΝΚ). Μυστηριῶδες 13. ἀ. (ΔΣ) Θῶμος Μισκας, ἀ. (ΑΖ) Γιάννη: Ρομάντζας, ἀ. (Ι) Διαβολάκι τῆς Σάμου, κ. (Χ Κ). Ἐφημίνης, ἀ. Μαγεμένος Βοσκός, ἀ. Ὀρτενσία, κ. (ΕΤ) Νέα Ὑόρκη, κ. (ΧΨ). Γαλατιανή, κ. (ΕΚ). Νίτσα, ἀ. (ΣΙ).

ΜΙΚΡΑ ΜΥΣΤΙΚΑ

Διὰ 1 ἕως 8 τὸ πολὺ προτάσεις λεπ. 75. Διὰ τὰς περισσότερον 20 λεπτὰ ἡ λέξις.

Μικρὰ Μυστικὰ ἐπιθυμοῦν ν' ἀνταλλάξουν: ὁ Μέμνων μὲ Ἑλληνοπούλαν, ὁ Φιλελεύθερος Κερκυραῖος μὲ Σπριτρομπομ Κυκνόλευκον — τὸ Ἡραχνοβέλον Βλέμμα μὲ Μακεδὸν Ἰδεῶδες. Ἀειλίνητον, Κλέφτικε Βόλι.

Ἡ Διάπλασις ἀπαντᾷ : τοὺς φίλους της : ***Σ. Δ. Κουτσοί*** (εἶπα σὺ προηγούμενο γιατὶ οἱ Κλειρινοὶ δὲν ἐλάβατε ἀκόμα τὸ 16ο φύλλο·) ***Ἄπτερον Νίκην*** (διεκρίθη καὶ τὸ ψευδώνυμο τοῦ ἀδελφοῦ σου· ναί, ἄμα ἐξαντληθοῦν οἱ 25 δρ. μπορεῖς νὰ μοῦ στείλῃς ἄλλες, ὥστε νὰ ἔχῃς πάντα μιὰ πίστωση γιὰ τὶς μικρές σου παραγγελίες·) ***Πύργον τοῦ Λέοντος*** (δὲν πειράζει τὸ ὄνομα θὰ τὸ μάθῃς ὅταν θὰ δημοσιευθῇ ἡ λύσις· ἐννοεῖται, ὅτι ἂν στείλῃς καὶ λύσεις τῶν Γαλλικῶν, ὁ ἀριθμός σου θαυξηθῇ·) ***Ὀνειρεμένην Ἑλλάδα*** (ὅλοι αὐτοὶ ποὺ ρωτᾷς, εἶναι στὸν κύκλο μου· ἀλλὰ διευθύνσεις δὲν εἶδα κατ' ἀρχήν·) ***Κ. Α. Τοῦλον*** (πῶς ; ἡ ἀποστολὴ γίνεται τακτικά. νὰ παραπονεθῇς στὸ Ταχυδρομεῖο.) ***Δέαν*** (αὐτὰ σοῦ ἐλάλεξα· ἔγκελα, εὐχαρίστω καὶ σὲ συγχαίρω γιὰ τὰς προόδους στὸ Λύκειο· πρόσεξε ὅμως μὴν ξεχάσῃς τὰ ἑλληνικά· ὅλο νὰ διαβάζῃς·) ***Ἠπειρωτικὸν Ἄγθος*** (συλλυπητήρια, περαστικὰ καὶ περιμένω·) ***Ἰωκα*** (εἰς τὸ 19ον φύλλον σοῦ ἐνέκρινα τὸ ψευδώνυμον καὶ σοῦ ἀπάντησα.) ***Ἑρμῆν*** (μπορεῖς νὰ μεταχειρίζεσαι πότε τὸ ἕνα, πότε τὸ ἄλλο· μὰ γι' αὐτὸ παίρνει κα ἐ ἕξ δύο καὶ τρία ψευδώνυμα·) ***Πάντα Ζῶ*** (ἔστειλα· χαίρω πολὺ ποὺ ἀποφάσισες·) ***Χρῆστον Εὐστ.*** (ὄχι, καὶ οἱ ἀγοραστὰ λαμβάνουν μέρος στοὺς Διαγωνισμοὺς μὲ τὴν ὡρισμένην δι' ἕκαστον πληρωμήν· καὶ πάντοτε βραβεύονται οἱ καλύτεροι, ἀδιάφορον ἂν ἔχουν ἢ δὲν ἔχουν ψευδώνυμον·) ***Μέμνονα*** (μὰ δὲν εἶναι καλύτερο ; ποιὰς ξέρει τὸν Μέμνονα τοῦ μυθιστορήματος· ἐνῷ τὸν Μέμνονα κα' τὸ ἄγαλμά του τὸν ξέρουν ὅλοι·) ***Ἰνὲς*** (ναί, 25 δρ. θὰ μοῦ στείλῃς κι' ἐγὼ θὰ τὴν ἐγγράψω· ἔχω μερικὰς συνδρομήτριες καὶ στὴ Γερμανία· εὐχαριστῶ πολὺ) ***Ζέφυρον Βραδινόν*** (εἰς τὸ ἐρχόμενον·) ***Μαυρούκαν*** (θὰ πῶ στὴ ***Ρίτα*** ὅτι δὲν ἔδαλες Μάρτι, γιατὶ δὲν εἶχες φόβο νὰ μαυρίσῃς περισσότερο.) ***Ἔλεναν Καμηλιέρη*** (ἔστειλα κι' αὐτὰ ποὺ ἔλειπαν·) ***Ἀγοροκόριατα*** (ἔχω ἀκόμη στὴ διάθεσή σου δρ. 17,90·) ***Ματωμένο Δαφνόκλαδο*** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ·) ***Ἀμερικανίδα*** (τὰς ἔλαβα·) ***Φιλελεύθερον Κερκυραῖον*** (σὲ περιμένω·) ***Κρυφὸ Χαμόγελο*** (ἐπιταγὴ δὲν ἐλήφθη· γράψε μου τὸν ἀριθμό της·) ***Σὲρ Ραβεγγὰρ*** (τὰ ἔλαβα· εὐχαριστῶ· ναί, ὁ Α. Κ. εἶναι·) ***Ἀλὲξ Βεϊνόγλου*** (τὰ ἔλαβα ὅλα·) ***Πάτερ - Σέριον, Διαβολόπαιδο, Πούλια*** κτλ.

Ἀτσίγγανον, Κερ. Βλέμμα, Πέτρον Ἰωάν. (ἔστειλα).

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν ***23ην Ἀπριλίου***, θὰ ἀπαντήσω εἰς τὸ προσεχές.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Συνέχεια τοῦ νέου 2000ῦ Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις δεκταὶ μέχρι τῆς 30 Ἰουνίου· ἀλλὰ καὶ πέραν τῆς προθεσμίας ταύτης, ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ἔχουν ἀκόμη δημοσιευθῆ, ὅπως καὶ τῶν προηγουμένων φυλλαδίων.)

315. Δεξίγριφος.

Σ' ἐρπετό,—μὰ ὅπως τὸ λὲς
Στὴν κοινὴ τὴ γλῶσσα.—ἂν δώσῃς
Ἕνα ἐπίρρημα γιὰ σύρα,
—Δὲ σὲ δάγκασε, μὴν κλαῖς ! —
Γλύπτη θὰ μᾶς φανερώσῃς
Δοξασμένο μιὰ φορά.

Ἐστάλη ὑπὸ Σωτηρίας Κοντουρᾶ

316. Στοιχειόγριφος.

Ἂν στενὸ σου συγγενῆ
Στὸν πληθυντικὸ τὸν βάλῃς
Καὶ τὴν κεφαλή του ἐγάλῃς,
Πόλη ἀρχαία σὰν στιγμὴ
Θενὰ ἰδῇς ἱστορική.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Κυρὰ-Φροσύνης

317. Ἀντιστροφή.

Ν' ἠσάκι τοῦ Αἰγαίου
Ἀνάποδα διαβάζεις ;
Κάτοικον ἄλλης χώρας
Χωρὶς νὰ θές, φωνάζεις.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἠλέκτρας

318. Αἴνιγμα.

Ἂν καὶ εἶμαι μία λέξις,
Δύο πράγματα δηλῶ.
Τῶνα κτίριο ἀφηλὸ
Καὶ συνήθως στρογγυλό.
Τἄλλο—ἂν θὲς γιὰ νὰ διαλέξῃς.
Γνωστὲς πόλεις καὶ οἱ δυό.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Γλυκείας Ἑλλάδος

319. Ἀστήρ.

* * * Ὁριζοντίως νῆσος
* * * τοῦ Αἰγαίου, καθέτως
* * * Ω * * * ποταμὸς τῆς Πελοπον-
* * * νήσου, διαγωνίως στρα-
* * * τηγὸς τοῦ Μεγάλου
Ἀλεξάνδρου καὶ κάτι ποὺ ἐνθυμίζει τὸν κατακλυσμόν.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἄρεως

320 – 324. Μαγικὸν Γράμμα.

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος ἑκάστης τῶν κάτωθι λέξεων διὰ ὁποιουδήποτε ἄλλου, πάντοτε τῶν αὐτῶν καὶ πάντοτε ἀχωρίστων, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

βάτος, μόνος, πατὴρ, Ἄγις, φανός.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἕλληνος Νικητοῦ

325 – 326. Μεταμορφώσεις.

1. — Ὁ ἄνος δι' 6 μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ ἄρκτος.

2. — Τὸ κράνος δι' 7 μεταμορφώσεων νὰ γίνῃ πῖλος.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κυπριακοῦ Πόδου

327. Μεσοστιχίς.

Τὰ μεσαῖα τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀπαντοῦν ἀρχαῖον ποιητήν·

1, Ἀρχαῖος ποιητής· 2, Ὅρος περίφημον· 3, Μεγαλόνησος 4, Βασιλεὺς τῆς Παραίας· 5, Θυγάτηρ τοῦ Ταντάλου. 6, Νῆσος τοῦ Αἰγαίου.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Μποέμ.

328. Φωνηεντόλιπον.

ν-ργ-μ-τ-λγν μ-τ-πρτν-

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Καπετὰν-Πούλακα

329. Γρίφος.

```
                    εἰς
        ου          ος
M ου γ' ου  πρόξ  ος λ' ος
        ου          ος
        ου          ος
```

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπερηφ. Ἕλληνος

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς.

330. Triangle.

```
A * * * S
* * * S
* * Z
* S
S
```

Horizontalement et verticalement Iss mêmes prépositions.

Ἐστάλη ὑπὸ Ὀδ. Β. Καραμανώλη

331. Ἀκροστιχὶς ἐξ Ἀντιθέτων.

Τὶ ρχικὰ τῶν ἀντιθέτων τῶν κάτωθι λέξεων ἀποτελοῦν ἀρχαῖον θεόν.

Republique, sortir, pauvreté, simple, neuf, pleurer, ouest.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἐρνάνη.

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Π. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλου 2.

10. Φάρσαλα (φάρσα, λᾶ). —11. Χαλκός-Χαλκίς. — 12. Ἀξιὸς-ἄξιος.—13. Ὁ Αἰσχίνης, ἡ αἰσχύνη. 14. ΙΟΚΑΣΤΗ 15. ΠΟΣΕΙΔΑΖΑΡΟΣ ΔΩΝ (ὄπιον, σείω, ἐδῶ, Ἴρις, Διδώ, ὤγιον, Νέσσων) - 16 20. ΚΑΠΑΡΙΣ ΑΛΑΚΩΝΙΑ ΤΕΝΕΔΟΣ ΣΙΔΗΡΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ

Διὰ τοῦ ΝΑ : *Νάξος, νᾶμα, Ἀνάφη, ἀνά, Σινᾶ.*—21 ΛΕΩΝΙΔΑΣ (Λήμνος, ΖΕύς, γεΩμηλον, ΒιέΝνη, Αἰγαίον, ΠοσειΔῶν, Δήμητρα, Περικλῆς).—22. Τὸ ἰτάλι βγάζει μάτι.—23. *Ὁ Σωκράτης ἔπιε τὰ κώνειον* (ὅσο-κράτη-ς ἐπι ε-τὸ-κῶ-νι ὀν) — 24 Rose-os. — 25. CÉSAR (Cadet, Étonné, Scie, Arc, Rayon.)

ΕΡΓΑ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

Πωλούμενα εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς «Διαπλάσεως».

Θέατρον, Τόμος Β' . Δρ. 8.—(60)
Θέατρον Τόμος Γ' . . » 8.—(60)
Ὁ Κόκκινος Βράχος... » 6.—(60)
Ἡ Τιμὴ τοῦ Ἀδείφοῦ
Δύο Τόμοι » 14.—(1 10)
Ὁ Πόλεμος . . . . . » 7.—(60)
Πετριὲς στὰν Ἥλιο. . » 5.—(50)
Φοιτηταί . . . . . » 5.—(50)
Τὸ Ζακυθινὸ Μανιῆλι » 5.—(50)
Μητρυιά . . . . . » 3.—(40)
Ἀφροδίτη . . . . . » 8. (60)
Δάουρα . . . . . » 7.—(60)
Ἡ Κωμωδία τοῦ Ἀριστείου » 2.—(30)
Ἡ Λέξη Μαλλιαρὸ. . » 2.—(30)
Ὁ Κακὸς Δρόμος . . » 8.—(60)
Στέλλα Βιολάντη . . » 6. (60)

Αἱ ἐντὸς παρενθέσεως τιμαὶ εἶναι τὰ Ταχυδρομικὰ τοῦ Ἐσωτερικοῦ. Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν τὰ διπλάσια.

Τὸ πρόθεσιον καθῆκον τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ εἶναι ἡ ἐγκαιρος ἀνανέωσις τῆς συνδρομῆς του.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὰ στοιχεῖα δρ. 8 (ὁ ἐλάχιστος ὅρος). Πέραν τῶν 10 λέξ. 30 λεπ. ἡ λέξις, μὲ παχέα δὲ στοιχεῖα λεπ. 40 καὶ μὲ κεφαλαῖα λεπ. 50. Ὁ χωρισὸς στίχος δρ. 1,50

(ΚΒ' — 239)

«ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ»

Ἀποτελέσματα Διαγωνισμοῦ· Α' βραβεῖο, *Χλόη*· Β', *Πρίγκιψ τῆς Οὐαλλίας*. Α' Ἔτσινος, Κυλικᾶς· Β', Μπινίκος.

(ΚΒ' — 240)

Ρίτα, Φιλέρημε, Μαυρούκα, Διαβολόπαιδο, Φιλύρα, Πλανόδιε, ἀνταλλάσσομεν κάρτες; Σπέλλοτε. *Ἰνὲς*

(ΚΒ' — 241)

Βραβεῦο *Ἀγλαΐον Σανθόπουλον*. Διὰ τὴν ἀργοπορίαν σὲ συγχωρεῖτε. *Πιερρότος*

(ΚΒ'. — 242)

Ρίτα, ἂν μπορῇς ἀνακάλυψε ποῖος εἶμαι. —*Μοσχομάγκας Σάνθης*.

(ΚΒ'. — 243)

Ὑπερήφανε *Ἕλλην, Δεκλόλορδε, Εὐγενές, Ἰδανικόν, Ἔνδοξο Ἑλληνόπουλο*, ἀνταλλάσσομαι Μ.Μ.; *Ρίτ*

(ΚΒ' — 244)

Δεπλόλορδε—ὡραῖο μάθημα μαθαίνεις συριανίζοντας στὶς ὀκτὼ στὴν πλατεία!.. μὲ ξέρεις; σὲ ξέρω! ἀοὺ! —*Ρίτα*

(ΚΒ' — 245)

Ἐπαναστάτη, σοῦ κυρήττω τὸ γ πόλεμο καθὼς καὶ ὁλόκληρους συμμάχους σου.—*Μπερμπαντάκος*

(ΚΒ' — 246)

ΝΕΑ ΤΡΙΑΝΔΡΙΑ

Ἡλιοπουλιτάκια καὶ *Ἡλιοπουλίτισσες*, σᾶς χαιρετοῦμεν ὅλους, ἰδιαιτέρως *Νίτσαν*, *Ἰωάννου τὴν ἀνακαλύψιν*.—*Ταγγό, Μπερμπαντάκος*, Ἀκκίλας.

(ΚΒ' — 247)

ΝΕΑ ΤΡΙΑΝΔΡΙΑ

Μπουμπουλίνα, σὲ βρήκαμε, εἶσαι ἡ *Μαρίκα Παπαδοπούλου* ὁ *Κόκκινος Κρίνος* εἶναι ὁ ἀδελφός σου *Τάκης*. —*Μπερμπαντάκος*, *Ἀκκίλας*, *Ταγγό*.

(ΚΒ' — 248)

Α' ΔΙΑΓΩΝΙΣΜ. ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΚΡΗΤΗ»

Πρωτηρούσσετε Διαγωνισμ. Δεκεμβρίου. Θέμα οἱονδήποτε. Βραβεῖα δύο. Προθεσμία δίμηνος Δ)σις Ι. Π., P.R. Ἡράκλειον.

(ΚΒ — 249)

Μαυρούκα, *Μέμφις*, *Νίτσα Ἰωαννίδου*, βρέστε μας. Εἴμεθα Ἠλιουπολιτάκια· θὰ σᾶς ποῦμε μπράβο.—*Νίτσα, Δόξα Ματωμένη*.

(ΚΒ — 250)

Σὲ συγχαίρω, *Μαυρούκα*, γιατὶ εἶσαι ἡ μόνη ποὺ πέρασες τὸν Μάρτη ἄθικτος. Ὅσο γιὰ σένα, *Ἀσπρούλα*, συγκλείουμε μαζί σου γιὰ μαυρίλα.—*Νίτσα, Δόξα Ματωμένη*.

(ΚΒ — 251)

Νιαγάρα, εἶναι γιὰ τὰ ΝΤΟΥΖΙΑ.—*Μοσχάτος, Δποστόλου*